

IN RECOGNITION OF AN OUTSTANDING CONTRIBUTION

TO THE CAUSE OF MUSIC IN THE WORLD

THE UNESCO/IMC MUSIC PRIZE

IS AWARDED TO

the Gaudeamus Foundation

Director General of UNESCO

President of the International
Music Council

1991

91-546

Beleidsplan 19

93 96

Gaudeamus

Foundation

Contemporary

Music

Center

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 CA Amsterdam
Tel. 243739

Boekmanstichting - Bibliotheek

Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam

telefoon: ~~24 37 36~~ ~~24 37 37~~ ~~24 37 38~~ / 24 37 39

De uitleentermijn bedraagt een maand. Mits tijdig
aangevraagd is verlenging met een maand moge-
lijk, tenzij de publikatie inmiddels is besproken.

De uitleentermijn is verstreken op:

4 FEB. 1993

13 MEI 1993

18 MEI 1994

19 JULI 1994

- 9 FEB. 1996

24-8-96
13-3-01

Beleidsplan 1993/1996

Inleiding 5

Voorwoord 7

Structuur Gaudeamus 9

Gaudeamus

Foundation

Contemporary

Music

Center

Conclusies en aanbevelingen 11

Geschiedenis 15

Uitgangspunten 17

Activiteiten 19

- *Internotionale Gaudeamus Muziekweek 19*
- *Internotionool Goudeamus Vertolkers Concours 20*
- *Concerten binnenland 21*
- *Concerten buitenland 23*
- *Samenwerking buitenland 23*
- *Reissubsidies 24*
- *Jonge Componisten Workshops 26*
- *Festivals 27*
- *Lezingen 27*
- *Uitzending von jonge componisten noor het buitenland 27*

Huisvesting en samenwerking 29

Documentatiecentrum 30

Gaudeamus, de media en de vakpers 31

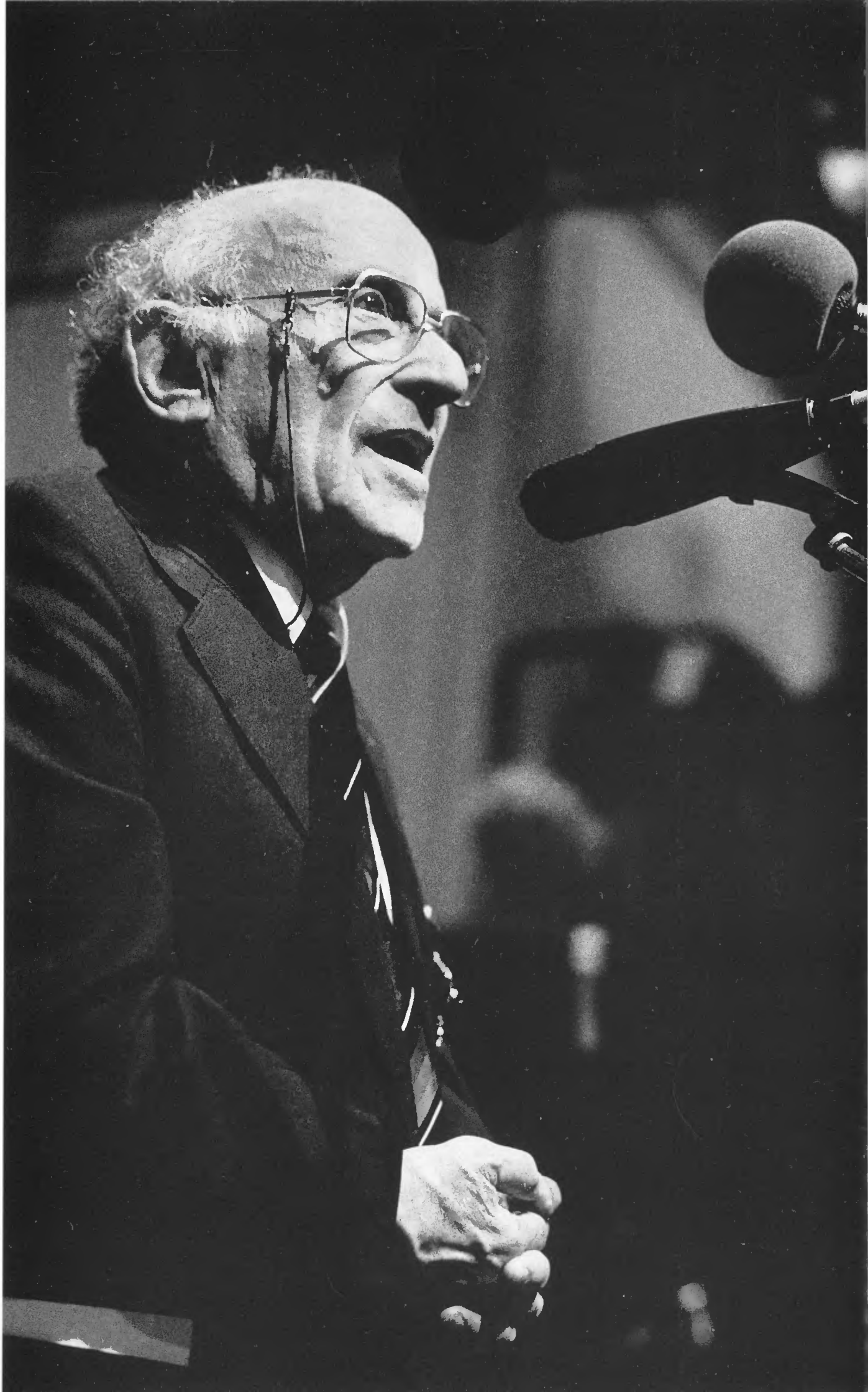
Gaudeamus en de omroep 33

Slotwoord 34

Bijlage

- I 35
- II 37
- III 37
- IV 38
- V 39
- VI 39
- VII 39

Beekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel. 243739

Sinds de oprichting van Gaudeamus in 1947 is de positie van de hedendaagse muziek ingrijpend gewijzigd. Veel is verbeterd, veel is in gang gezet, maar desondanks bevindt de hedendaagse muziek zich nog steeds in de marge. De programmering van de orkesten spreekt in dit opzicht boekdelen, terwijl binnen het muziekvakonderwijs de hedendaagse muziek bepaald nog geen vanzelfsprekendheid is, en binnen het reguliere onderwijs vrijwel non-existent is.

In samenwerking met anderen zal Gaudeamus in de komende jaren dan ook zeer veel werk moeten verzetten, alvorens de muziek van de jongste componistengeneratie een essentieel onderdeel zal zijn van het muziekleven. Wij menen dat dit beleidsplan daartoe een aantal wezenlijke mogelijkheden biedt.

Het Beleidsplan 1993/1996 geeft een overzicht van de historische ontwikkelingen van Gaudeamus, waarna de functie en de talloze activiteiten van Gaudeamus uitvoerig worden belicht.

Het belangrijkste echter achten wij het geformuleerde Gaudeamus-beleid voor de komende jaren. Daartoe hebben bestuur en directie de balans opgemaakt, welke essentiële taken er op dit moment door Gaudeamus worden vervuld, zij het onder volstrekt onacceptabele personele en financiële omstandigheden. Door de niet aflatende inzet van de Gaudeamus-staf en met grote flexibiliteit worden ondanks ontoereikende middelen door middel van noodoplossingen de vele concerten en projecten toch steeds weer gerealiseerd, omdat juist Gaudeamus van mening was dat al deze activiteiten plaats moesten vinden. Veel was mogelijk niet in de laatste plaats door het enthousiasme van de musici, aan wie echter te vaak gevraagd moet worden om, ten gunste van de hedendaagse muziek, veel met de mantel der liefde te bedekken.

Door de inspanningen van Gaudeamus is in de afgelopen jaren veel van de grond gekomen en heeft het hedendaagse muziekleven zich in positieve zin verder kunnen ontwikkelen.

Bestuur en directie van Gaudeamus zijn evenwel van mening dat datgene wat Gaudeamus in de achterliggende decennia heeft opgebouwd, en wat nog steeds uniek in de wereld is, nu in groot gevaar komt wanneer er niet op korte termijn

ingrijpende verbeteringen ten gunste van de Gaudeamus-activiteiten gerealiseerd gaan worden.

Op de huidige voet doorgaan betekent een voortdurende roofofbouw op musici en organisatoren, met kwaliteitsverlies als onvermijdelijk gevolg. Kwaliteitsverlies op artistiek niveau heeft zich tot op heden niet tijdens de concerten en andere activiteiten van Gaudeamus gemanifesteerd. Organisatorisch echter blijft er te veel onbenut en worden op het gebied van inhoudelijke ondersteuning, publicitaire begeleiding en samenwerking teveel kansen gemist. Niet uit onwil of ongeïnteresseerdheid, maar omdat met een permanent overbelaste, veel te beperkte personele bezetting – en dit in relatie met een volstrekt ontoereikend budget – Gaudeamus eenvoudig te vaak niet kan realiseren, wat het artistiek tot haar taak rekent.

In dit beleidsplan worden dan ook forse verzoeken gedaan. Om heel precies te zijn f 460.000,- voor personele uitbreiding en f 356.000,- (deels van Afdeling Muziek en deels van Afdeling BIS) voor extra ruimte in de activiteiten van Gaudeamus. Wij realiseren ons terdege dat een verzoek om verhoging van het subsidie met f 816.000,- in de huidige tijd van bezuiniging en inkrimping nauwelijks realistisch lijkt. Wij menen echter dat het onrealistisch is om tegen beter weten in op de huidige voet voort te gaan. Daarmee is datgene wat Gaudeamus heeft opgebouwd niet gediend, maar, belangrijker nog, daarmee is de hedendaagse muziek zeker niet gediend. Het gevaar van een vrij snelle, neerwaartse spiraal is zeker niet denkbeeldig en in dat geval zal er onherstelbaar veel verdwijnen wat met zorg, liefde en enorme betrokkenheid is opgebouwd.

Wij willen er in dit geval op wijzen dat de hedendaagse muziek – in tegenstelling tot bijvoorbeeld grote beroemde orkesten – niet of nauwelijks voor substantiële sponsoring in aanmerking komt.

Gaudeamus kan zich onder de huidige personele onderbezetting dan ook niet permitteren veel tijd en energie vrij te maken voor het vinden van sponsors,

aangezien dat onmiddellijk ten koste van de tijd gaat die wij aan de concerten en activiteiten willen besteden. Wij zijn dan ook van mening dat honorering van het thans voorliggende beleidsplan een essentiële voorwaarde is om de muziek van de jongste generatie die zorg en aandacht te geven die minimaal nodig is. Alleen dan kan de muziekgeschiedenis zich steeds weer blijven vernieuwen.

Wim Sinnige,
voorzitter

Juist voor het ter perse gaan van deze beleidsnota ontvingen wij bericht van de President van de International Music Council in Parijs dat de Directeur Generaal van de Unesco heeft besloten om een speciale UNESCO/IMC Muziekprijs toe te kennen aan Gaudeamus, als erkenning voor haar grote verdiensten voor de hedendaagse muziek. De prijs, die een internationale erkenning inhoudt van het werk van Gaudeamus, is een extra stimulans om de doelstellingen en plannen te realiseren die in deze beleidsnota worden uiteengezet.

Internationale Gaudeamus
Muziekweek en ISCM Muziek
Dagen 1989. In het midden
Walter Maas.
(foto Co Broerse)

Toen in september 1947 in Huize Gaudeamus de eerste Bilthovense Muziekweek plaatsvond, kon ik niet vermoeden dat ruim 44 jaar later Gaudeamus zou zijn uitgegroeid tot een vooraanstaande instelling voor eigentijdse muziek, met grote internationale faam.

Ik beschouw het als een ongekend voorrecht dat ik tijdens mijn leven zelf heb mogen meemaken, dat veel van mijn idealen in belangrijke mate werkelijkheid zijn geworden.

Voorwoord

Eigentijdse muziek is in Nederland niet langer een verdwaalde witte raaf. Steeds meer instellingen, ensembles en podia zetten zich met grote toewijding in voor de hedendaagse muziek, terwijl ook de publieke belangstelling sterk is toegenomen. Momenteel kan met zekere voldoening worden vastgesteld dat het percentage musici dat op zeer hoog niveau hedendaagse muziek uitvoert, en ook het aantal luisteraars naar muziek van onze tijd in Nederland het hoogste ter wereld is.

De erkenning in de vorm van subsidiëring door de overheid van de doelstellingen van Gaudeamus heeft daarbij naar mijn overtuiging een belangrijke rol gespeeld. Toch is nog maar een beperkt gedeelte van die doelstellingen gerealiseerd. Zeker de laatste jaren is het concertbedrijf sterk vercommercialiseerd, waarbij het opvallend is dat de hedendaagse muziek als eerste het kind van de rekening is. Ook op de conservatoria is eigentijdse muziek nog steeds niet werkelijk ingeburgerd, om van het reguliere onderwijs maar helemaal te zwijgen.

Maar de basis is gelegd.

Ik ben er trots op mijn rol te hebben gespeeld in het ontstaan, en in de daarop volgende groei en ontwikkeling van Gaudeamus.

Walter Maas,

oprichter en erevoorzitter van Gaudeamus

Boven: Het Asko Ensemble
Onder: Richard Rijnvos dirigeert
eigen werk tijdens de Internatio-
nale Gaudeamus Muziekweek
1989.
(foto Co Broerse)

De dagelijkse werkzaamheden van Gaudeamus worden verricht door een bureau dat bestaat uit:

Structuur Gaudeamus

Chris Walraven

directeur tot en met 31-8-91

Drs. Henk Heuvelmans

neemt per 1-9-91 de functie over van Walraven

Arthur van der Drift

part-time

Fons Willemsen

mevr. A. van Dijk

part-time

Koert van Buiren

Bij de formulering en vaststelling van het artistieke beleid van Gaudeamus werken bestuur en directie nauw samen met een Artistieke Adviesraad bestaande uit:

Drs. Paul van Emmerik

Drs. Jos Leussink

Martijn Padding

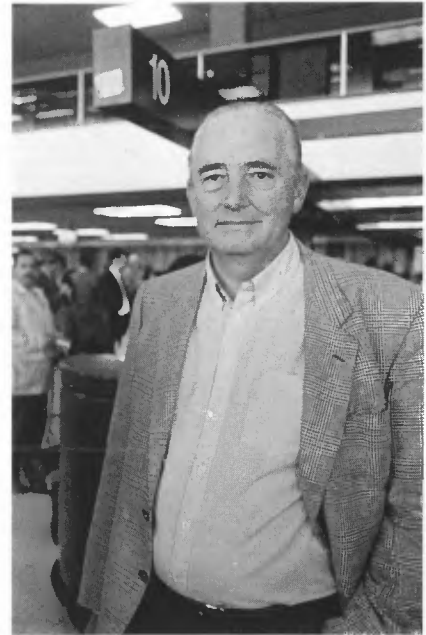
Taco Kooistra

Joël Bons

aftredend in 1991

Huub Kerstens

aftredend in 1991

Chris Walraven

De Stichting Gaudeamus wordt momenteel (juni 1991) geleid door een bestuur bestaande uit:

Drs. Wim Sinnige

voorzitter, bestuurlijk overleg

Drs. Sybren Piersma

secretaris/penningmeester

Prof. Dr. Paul Op de Coul

Guus Feist

Drs. Hans Oosterlee

Sytze Smit

artistieke adviezen en publiciteit

Walter Maas

algemeen adviseur van het bestuur

COMPLEX

Gaudeamus is vanuit taak en doelstelling het Centrum voor Hedendaagse Muziek in Nederland. Daartoe produceert Gaudeamus internationaal vooraanstaande manifestaties als de Internationale Gaudeamus Muziekweek, het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, workshops, concerten en lezingen.

Gaudeamus coördineert het podiumoverleg en de series hedendaagse muziek van een aantal grote ensembles.

Gaudeamus is intermediair tussen het hedendaagse Nederlandse muzikaleven en vrijwel alle internationale festivals.

Daardoor treden op deze festivals zeer regelmatig Nederlandse ensembles op met Nederlandse hedendaagse muziek.

Gaudeamus is verantwoordelijk voor de verspreiding van concertseries in binnen- en buitenland, alsook voor de internationale uitwisseling van componisten en musici.

Naast dit alles vormen documentatie en informatie op het gebied van de hedendaagse muziek een andere hoofdtaak van Gaudeamus, alsook diverse vormen van service-verlening.

- Gaudeamus heeft een netwerk van podia voor hedendaagse muziek opgebouwd, gespreid over het hele land, en voert daartoe het podiumoverleg.
- Gaudeamus coördineert de artistieke en produktionele samenwerking van een aantal vooraanstaande ensembles in de succesvolle serie '8 Proms'.
- Gaudeamus ondersteunt regionale activiteiten op het gebied van hedendaagse muziek, en zal daartoe steeds vaker samenwerking zoeken met de diverse Nederlandse conservatoria.
- Gaudeamus stimuleert het uitvoeren van hedendaagse muziek bij de vele Nederlandse amateur muziekgezelschappen.
- Gaudeamus bewerkstelligt dat op tal van internationale festivals Nederlandse ensembles werken van Nederlandse componisten uitvoeren.
- Gaudeamus voert het secretariaat van de European Conference of Promoters of New Music.
- Gaudeamus voert het secretariaat van de International Society for Contemporary Music.
- Gaudeamus voert het secretariaat van de Producenten Elektronische Muziek.
- Gaudeamus is lid van de International

Music Council van de UNESCO.

- Gaudeamus is lid van het Internationales Musik Zentrum (Wenen).
- Gaudeamus is lid van de International Association of Music Information Centers. Sinds 1990 is Chris Walraven (van 1964 tot 1991 directeur van Gaudeamus) Secretary-general van de ISCM.

Om deze, voor het Nederlandse muzikaleven essentiële en onmisbare taken te kunnen blijven vervullen heeft Gaudeamus dringend behoefte aan:

- personeelsuitbreiding (5 medewerkers) – f 460.000,-
- extra financiële middelen – f 356.000,-
- Er moeten op korte termijn structurele afspraken gemaakt worden over de financiering van de buitenlandse tournees van de grote ensembles, tussen het Ministerie van WVC, Gaudeamus en een aantal van deze ensembles (Schönberg Ensemble, Nieuw Ensemble, Asko Ensemble). De aanwezigheid van Nederlandse ensembles met Nederlandse hedendaagse muziek op belangrijke festivals is van essentiële betekenis voor de vitaliteit en ontwikkeling van het Nederlandse muzikaleven zelf. Daartoe hebben deze Nederlandse ensembles dringend extra subsidie nodig, aangezien zij thans in een achterstandspositie dreigen te geraken ten opzichte van over het algemeen hiertoe beter gefinancierde buitenlandse ensembles.
- Ten behoeve van de continuïteit van de programmering is het zeer gewenst dat de in hedendaagse muziek gespecialiseerde podia een apart doelsubsidie ontvangen. Hiertoe dient overleg te komen tussen het Ministerie van WVC, Provinciale Staten, een aantal grote Gemeentes, de desbetreffende podia en Gaudeamus.
- In samenwerking met het muziektijdschrift Entr'acte wil Gaudeamus, samen met andere organisaties op het gebied van hedendaagse muziek, een tweemaandelijks Nederlands tijdschrift voor hedendaagse muziek doen verschijnen.
- Er dient structureel bestuurs- en directieoverleg te komen tussen de Stichting

Joël Bons (links) en Brian Ferneyhough tijdens Complexity?, Zaal De Unie 1990. (foto Co Broerse)

Donemus, de Stichting Gaudeamus en de Stichting De Ijsbreker.

- Gaudeamus is bereid medewerking te verlenen aan het realiseren van een Amsterdams huis voor de hedendaagse muziek, dit op initiatief van De Ijsbreker en in samenwerking met Donemus en enkele Nederlandse ensembles.
- Ten behoeve van het invoeren van gegevens van de binnen de Muziek Catalogus Nederland samenwerkende instellingen (NOS, RIM, BFO, Donemus, Gaudeamus) is dringend extra subsidie nodig.

Gaudeamus heeft de volgende taken:

Productie

- Internationale Gaudeamus Muziekweek nog uitsluitend op de jongste generatie gericht, ondersteund door een unieke informatie-jaarmarkt
- Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, weer jaarlijks te organiseren in wisselende steden in en buiten Nederland, met hogere prijzen
- Festivals rond belangrijke componisten en rond bepaalde stromingen in de muziek
- Workshops met diverse thema's, voor componisten en musici, op nationaal en internationaal niveau
- Concerten, binnen verschillende circuits in Nederland
- Lezingen ter ondersteuning van concertseries in Nederland

Coördinatie

Nationaal

- podiumoverleg
- series met grote ensembles

Internationaal

- als 'ambassadeur van het Nederlandse hedendaagse muziekleven'
- als secretariaat van European Conference of Promoters of New Music
ISCM (International Society for Contemporary Music)
PEM, Nederlandse sectie ICEM: International Confederation for Electroacoustic Music

Verspreiding

- Concertseries van groot en klein bezette kamermuziek in Nederland
- Concerten door Nederlandse musici in het buitenland
- Uitwisselingen van componisten en musici met buitenlandse organisaties

Documentatie/informatie

- 'Talent Scouting' in binnen- en buitenland
- Inventarisatie van repertoire van musici
- Bibliotheek / documentatiecentrum / Muziek Catalogus Nederland
- Nationaal tweemaandelijks tijdschrift
- Internationaal informatiebulletin

Service

- Advisering, contacten (helpen) leggen
- Adressensysteem
- Repetitie- en vergaderruimte
- Transportbus en geluidsapparatuur

Om de bovengenoemde taken naar behoren te kunnen uitoefenen is de volgende structuur van Gaudeamus noodzakelijk:

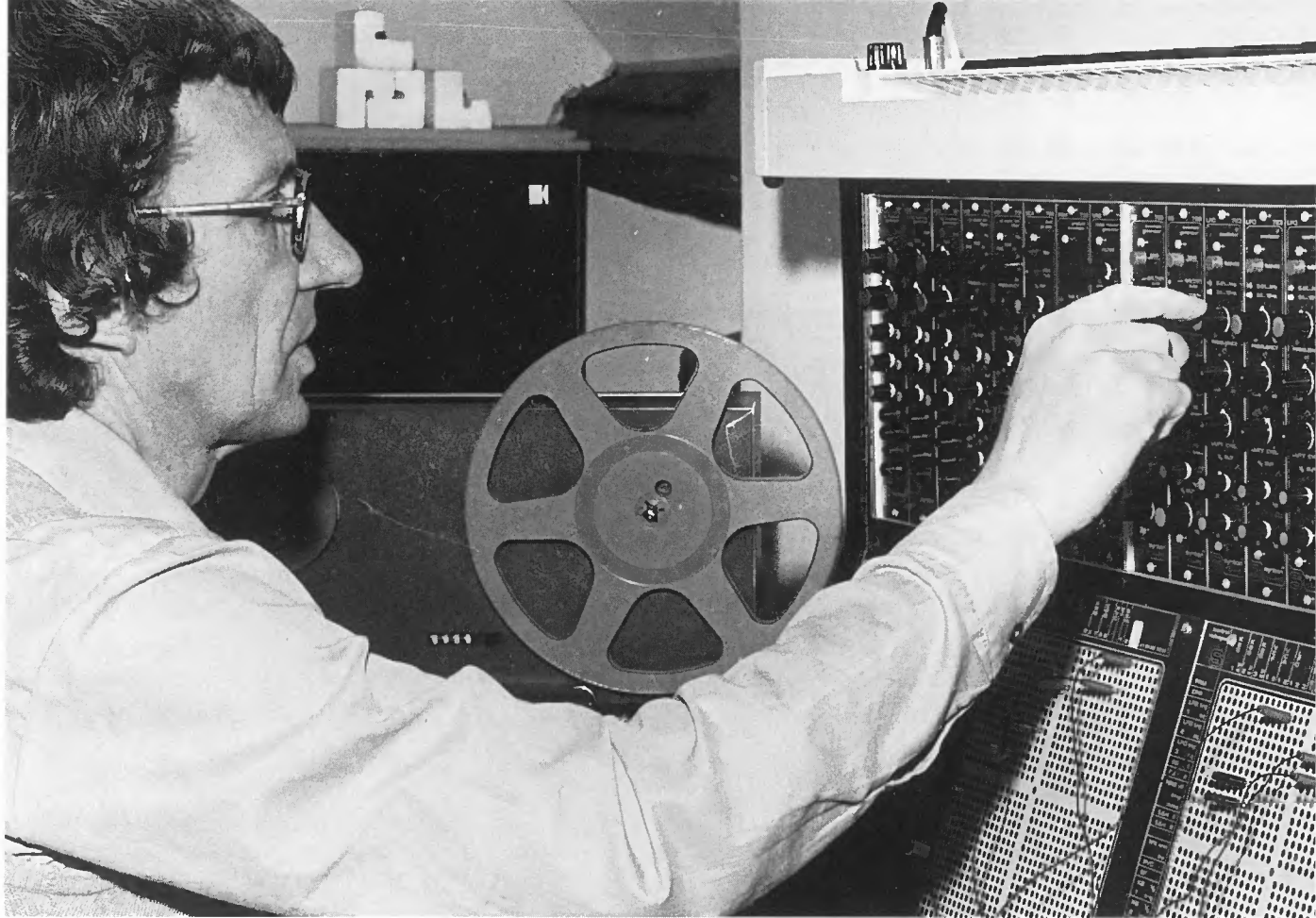
Bestuur		
Algemeen Directeur	Artistieke Adviesraad	
1 stafmedewerker concerten binnenland t.b.v. grote ensembles + 'talent scouting' in binnenland II + IV	2 stafmedewerkers eigen projecten + concerten in binnenland I + II + III	11/2 stafmedewerker organisatie en representatie concerten + 'talent scouting' in buitenland II + III + IV
1 medewerker publiciteit I + III		1 medewerker documentatiecentrum IV
2 medewerkers secretariaat I t/m V		1 medewerker administratie

In vergelijking met de huidige situatie betekent dit een uitbreiding met 3 stafmedewerkers voor activiteiten in binnen- en buitenland, en 2 medewerkers t.b.v. publiciteit en het documentatiecentrum. Daartoe dient het budget verruimd te worden met f 460.000,-.

Daarnaast is verruiming van het budget noodzakelijk ten behoeve van publiciteit, ondersteuning van concerten in Nederland, het organiseren van lezingen, ondersteuning van buitenlandse reizen van componisten en ensembles in kleine bezetting, het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, secretariaatswerkzaamheden voor Nederlandse secties van internationale organisaties, het documentatiecentrum. In totaal komt dit neer op een bedrag van f 356.000,-. Dit bedrag kan worden onderverdeeld in f 206.000,-, waarvoor Gaudeamus een beroep doet op de Afdeling Muziek van het Ministerie van WVC, en f 150.000,-, waarvoor Gaudeamus een beroep doet op de Afdeling BIS van het Ministerie van WVC.

Herbert Henck vervulde tijdens het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours 1989 een dubbelrol als pianist en als jurylid.

Boven: Ton de Leeuw.
Onder: Hulze Gaudeamus.
Links: Peter Schat rond 1955.
Rechts: Een piepjonge Louis
Andriessen.

Onmiddellijk na de Tweede Wereldoorlog organiseert Walter Maas in november 1945 in Huize Gaudeamus te Bilthoven het eerste kamermuziekconcert gewijd aan hedendaagse muziek. Het zal het begin vormen van een groeiende en zich steeds verder uitbreidende reeks concerten en activiteiten waarmee Gaudeamus over de gehele wereld bekendheid zal krijgen. Gaudeamus wordt synoniem voor hedendaagse muziek.

Geschiedenis

Vanaf 1947 vindt de Muziekweek plaats, waarbij namen opduiken van onder meer Jurriaan Andriessen, Sas Bunge en Jaap Geraeds. Daarbij speelden de zogenaamde 'Eigen-werken-concerten' een belangrijke rol.

In het 'Eigen-werken-concert' van 1949 verschijnt voor het eerst de naam Ton de Leeuw en in 1950 zijn er al meer dan 300 composities uitgevoerd.

In het programmaboek van de vierde Bilthovense Muziekweek (1953) schrijft Walter Maas: 'Een Rijks subsidie kunnen wij ten gevolge van 's lands grote bewapeningsuitgaven zeker voorlopig niet verwachten. Daarom wordt een dringend beroep gedaan op allen om dit werk, ook financieel te steunen. Dan kan misschien de droom der Stichting werkelijkheid worden en kunnen wellicht in de tuin van Huize Gaudeamus enkele tuin-ateliers worden opgetrokken, waarin onze beste componisten naar hartelust kunnen componeren, vrij van financiële moeilijkheden en zonder bezorgd te zijn burens overlast aan te doen met hun werk.'

Niemand die Walter Maas enigszins heeft leren kennen zal verbaasd zijn dat het hem enkele jaren later lukte ook deze droom te verwezenlijken.

In 1954 duikt voor het eerst de naam Peter Schat op en in 1956 die van Jan van Vlijmen en Otto Ketting, terwijl Louis Andriessen in 1959 voor het eerst in Huize Gaudeamus wordt uitgevoerd.

In 1956 wordt onder de titel 'Wissenschaftliche Grundlagen' een lezing gehouden door Prof. Meyer Eppler van het Instituut voor Fonetiek en Communicatiestudie te Bonn, die daar pionierswerk had verricht in elektronische muziek. Twee dagen later houden Karlheinz Stockhausen en Pierre Schaeffer lezingen: 'Elektronische Musik in Deutschland' en 'Musique

concrète'. Bij deze gelegenheid wordt één van de eerste uitvoeringen verzorgd van Stockhausens (band-)compositie 'Gesang der Jünglinge'.

In het Gaudeamus-huis wordt in de daaropvolgende jaren een elektronische studio ingericht op een wijze die typerend is voor de instelling van Walter Maas: 'Als ik het nu niet onmiddellijk zelf doe gebeurt het over tien jaar misschien en dan minder goed.' Als supervisor wordt Ton de Leeuw aangesteld. De elektronische studio op Gaudeamus werd enige jaren voortgezet door Jaap Vink en in 1960 naar de Universiteit van Utrecht overgeplaatst.

De werkelijke grote internationale doorbraak van Gaudeamus vindt plaats aan het einde van de jaren vijftig, en het begin van de jaren zestig, hetgeen geïllustreerd kan worden met een greep uit de deelnemende componisten: Per Nørgard, Maki Ishii, Henri Pousseur en Klaus Huber.

In 1961 is de Gaudeamus Muziekweek – met Misha Mengelberg als winnaar – inmiddels zo omvangrijk dat de concerten niet langer in Bilthoven kunnen plaatsvinden, maar in het OK&W gebouw, in Tivoli (beide in Utrecht) en in de Hilversumse omroep-studio's worden georganiseerd. In de daarop volgende jaren groeit het aantal lokaties en vinden de Gaudeamus concerten plaats in het Concertgebouw te Amsterdam, De Doelen te Rotterdam en het Muziekcentrum Vredenburg te Utrecht.

Begin jaren zestig heeft Gaudeamus zich zeer intensief beziggehouden met de composities van Peter Schat en Jan van Vlijmen. Hiermee werd een belangrijke stap gezet op het terrein van de repertoirevorming van hedendaagse Nederlandse muziek. Bovendien werd het mogelijk op deze wijze de ontwikkeling van deze componisten goed te volgen.

In de daarop volgende jaren groeit Gaudeamus gestaag en groeit de lijst van deelnemende componisten, musicologen en uitvoerende musici navenant. Vaak was het een probleem om de geselecteerde composities van de Muziekweek op

aanvaardbare wijze gespeeld te krijgen. Het was derhalve nodig om het uitvoeren van hedendaagse muziek te stimuleren. Vanuit die gedachte besloot Gaudeamus een jaarlijks concours voor vertolkers van hedendaagse muziek te organiseren. In 1963 vindt het concours voor het eerst plaats, uitsluitend voor Nederlanders, in 1964 is het Europees en vanaf 1965 internationaal. Alle deelnemers zijn verplicht tenminste twee Nederlandse werken te spelen.

In 1970, tijdens het 25-jarig jubileum van Gaudeamus, onderstreept Marga Klompé – toenmalig minister van CRM – in haar openingstoespraak de doelstellingen van de Gaudeamus Muziekweek met de volgende woorden: 'Het is nooit de bedoeling geweest een festival te organiseren waar men kennis kon maken met de laatste meesterwerken van onze hedendaagse componisten. Opzet is juist om jongere componisten, wier talent nog niet bewijsbaar is, in de gelegenheid te stellen hun werk op verantwoorde wijze te horen verklanken en daarover met elkaar van gedachten te wisselen.' In datzelfde jubileumjaar worden 238 partituren ingezonden uit 36 landen, waaronder voor het eerst de Sovjetunie.

De jaren zeventig en tachtig worden gekenmerkt door een explosieve groei in de activiteiten van Gaudeamus.

Per 1 januari 1982 treedt Walter Maas terug als algemeen directeur van de Stichting, maar blijft nog als adviseur bij Gaudeamus betrokken. Er breekt een nieuwe fase aan, waarbij Gaudeamus aansluiting zoekt bij de gedifferentieerdheid en de levendigheid van het Amsterdamse muziekleven. Gaudeamus verhuist van Bilthoven naar de hoofdstad en betreft een pand in de buurt van De Ijsbreker. Directeur Chris Walraven verduidelijkt de reden voor de verhuizing naar Amsterdam door er op te wijzen dat er inmiddels een vorm van erkenning van hedendaagse componisten in Europa plaatsvindt, zodat de 'fysieke' onderdakfunctie van Gaudeamus in de vorm van het huis in Bilthoven

is veranderd in een organisatie- en bemiddelingsfunctie. Vanuit Amsterdam zal Gaudeamus zich onder leiding van Walraven in het bijzonder inzetten voor het doen uitvoeren van werken van jonge componisten, aangezien dat de meest doeltreffende manier is om jonge componisten te ondersteunen. In diezelfde tijd wordt er een splitsing aangebracht tussen bestuur en een artistieke adviesraad, die in de daarop volgende jaren een steeds belangrijkere rol zal krijgen bij het bepalen van het artistieke beleid van Gaudeamus.

In diezelfde jaren dient Gaudeamus op last van het Ministerie van WVC te bezuinigen, terwijl gelijktijdig op initiatief van hetzelfde Ministerie besprekingen plaatsvinden die er op gericht zijn om Done-mus, de Van Beinum Stichting, het Holland Festival, het Nederlands Impresariaat en Gaudeamus gezamenlijk te huisvesten, verstrekkend te laten samenwerken, waarbij er ook serieus over fusering wordt gesproken. De plannen lijken minder zinvol dan met name het Holland Festival en het Nederlands Impresariaat betoogden en het is vooral Gaudeamus, dat met succes de voordelen onderstreept van een beperkt aantal kleinere instellingen met een eigen taak, boven dat van een monolithisch superinstituut. Walraven bepleit daarbij samenwerking en co-productie en op deze wijze werkt Gaudeamus tot op heden vruchtbaar samen met talrijke partners in binnen- en buitenland.

Met ingang van 1987 wordt de leeftijds-grens voor de Muziekweek verlaagd van 35 naar 30 jaar, aangezien 'tegenwoordig componisten in de leeftijd van 30 tot 35 jaar al voldoende de gelegenheid hebben gehad zich te bewijzen. De Muziekweek werd te zeer gedomineerd door dertigers en de jongste generatie kwam onvoldoende aan bod', aldus Walraven.

In 1988 trekt de Gemeente Amsterdam het subsidie aan het Shaffy-theater in om dit theater ter beschikking te laten komen van De Ijsbreker, die behoefte heeft aan meer ruimte en een grotere concertzaal. Bij deze mogelijke verhuizing

van De Ijsbreker naar de Keizersgracht toont Gaudeamus belangstelling om mee te verhuizen. De directie van het Shaffy-theater weet echter via een procedure bij de Raad van State te bewerkstelligen dat zij het gebouw (vooralnog) niet hoeft te verlaten. Daarmee is het reële zicht op een Amsterdams huis voor de hedendaagse muziek in het Shaffy-theater vooralnog van de baan.

Toch is de zin en wenselijkheid om de samenwerking tussen autonome instellingen op het gebied van de hedendaagse muziek ook te laten leiden tot gezamenlijke huisvesting, opdat inhoudelijk optimaal en aanvullend kan worden samengewerkt, opnieuw naar voren gekomen.

Thans, lente 1991, staat Gaudeamus aan de vooravond van een derde periode in haar bestaan: per 1 september 1991 zal Chris Walraven zijn werkzaamheden als directeur van Gaudeamus beëindigen om zich als secretary-general van de International Society for Contemporary Music en de European Conference of Promoters of New Music volledig in te (blijven) zetten voor de hedendaagse muziek. Gaudeamus acht het daarbij een uitermate prettig gegeven dat het secretariaat van beide instellingen bij Gaudeamus gehuisvest zal zijn.

In het volgend beleidsplan wordt aangegeven op welke wijze de Stichting Gaudeamus haar functie en werkzaamheden ten gunste van de hedendaagse muziek de komende jaren in praktijk wenst te brengen.

Gaudeamus stelt zich ten doel jonge componisten en jonge vertolkers van eigentijdse muziek te ondersteunen.

Eigentijdse of hedendaagse muziek is echter een ruim en lastig te definiëren begrip, dat zich voortdurend in een glijdende tijdschaal bevindt. In 1928 was Bartók hedendaags, terwijl onze oren dat anno 1991 bepaald niet meer als zodanig ervaren. In 1786 was Figaro's Hochzeit van Mozart hedendaags en in 1800 de Eerste Symfonie van Beethoven. Het zal duidelijk zijn dat het begrip hedendaags zowel stilistisch als compositorisch gemakkelijk tot verwarring kan leiden, maar hoe dan ook altijd nauw verwant is met de actuele muziek van dat moment.

Het uitgangspunt van Gaudeamus werd al vastgelegd bij de oprichting van deze stichting door Walter Maas. Daarbij ging het niet om het veilig programmeren van reeds erkende levende componisten, maar om het zonder voorbehoud steeds opnieuw kiezen voor de jonge componisten. En daarmee voor steeds weer de nieuwste stromingen, die meestal ook het 'minst bedeed' zijn.

Die opstelling maakt Gaudeamus weliswaar avontuurlijk en steeds in beweging, maar gelijktijdig ook uiterst kwetsbaar, aangezien Gaudeamus zich voortdurend inzet voor het onbekende. En vooral in de huidige op promotie en markt gerichte samenleving, is het ondersteunen en belangstelling kweken voor het ongekende een bijzonder moeilijke zaak. Zeker wanneer in toenemende mate die belangstelling in bezoekerjfers en inkomsten omgezet wordt. Aandacht voor eigentijdse muziek is echter niet in getallen uit te drukken, maar zal steeds weer het gevolg zijn van visie, betrokkenheid en liefde. Wie deze liefde niet wil delen zal gemakkelijk de noodzaak van de eigentijdse muziek in twijfel kunnen trekken. Tegen een dergelijke benadering zal Gaudeamus zich nooit kunnen verweren. Bij verwezenlijking van de doelstellingen zal Gaudeamus dan ook in hoge mate afhankelijk zijn van de inzet van musici en muziekinstellingen, en van de subsidiërende overheid.

De steun van Gaudeamus aan de jongste generatie (tot 35 jaar, uitzonderingen daargelaten) komt tot uiting in twee belangrijke manifestaties:

- Internationale Gaudeamus Muziekweek
- Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours
- Daarnaast organiseert Gaudeamus:
  - concertseries op vele podia in Nederland
  - de International Composers' Workshop
  - de Frans/Duits/Nederlandse Componisten Workshop.
  - de Componistendagen met het Delta Ensemble

Regelmatig heeft Gaudeamus tevens belangwekkende festivals rond één componist of één thema georganiseerd – te denken valt aan het zeer succesvolle Ligeti-festival in 1988, aan Darmstadt 1950/60 in Amsterdam in 1988, of aan Modèles Sonores in 1989; essentiële activiteiten waarmee Gaudeamus ook in de toekomst zal doorgaan.

Om binnen het internationale hedendaagse muziekleven het accent op een geloofwaardige wijze op de jongste generatie te kunnen leggen, dient Gaudeamus in Nederland als het Centrum voor Hedendaagse Muziek te functioneren: nieuwe composities, jonge musici en nieuwe ensembles moeten namelijk steeds opnieuw te horen zijn om beoordeeld te kunnen worden. Selecteren en geselecteerd worden is daarbij van vitaal belang, opdat er een doorstroming kan plaatsvinden naar het reguliere muziekleven.

Het tot ontwikkeling brengen van en het inspelen op nieuwe ontwikkelingen dient dus steeds in nauwe relatie te staan met dat reeds ontwikkelde muziekleven, aangezien anders het gevaar van getto-vorming of van een soort geïsoleerde couveuse niet denkbeeldig is.

Zowel het verzamelen als het verstrekken van adequate informatie inzake de hedendaagse muziek, als samenwerking op dit gebied staat centraal in het Gaudeamus-beleid. Samenwerking met podia in binnen- en buitenland; samenwerking met Nederlandse en buitenlandse ensembles; samenwerking met de muziekvakopleidingen zowel nationaal als internationaal, maar ook samenwerking met de omroep en met de muzikkers.

In de achterliggende jaren heeft zich een interessante ontwikkeling voorgedaan bij ensembles, podia en muziekinstellingen in Nederland op het gebied van de hedendaagse muziek. Terwijl symfonieorkesten en de grotere ensembles als Schönberg Ensemble en Asko Ensemble zich wat betreft de moderne muziek veelal richten op de gevestigde componisten (van Messiaen tot en met Andriessen) en de authentieke muziekpraktijk een opvallend grote vlucht heeft genomen, worden elders verrassende initiatieven ontwikkeld waarbij juist de onbekende namen aan bod komen. Het Nederlandse muzikleven wordt daardoor steeds gedifferentieerder, waarbij de jongste muziek zich echter in de moeilijkste positie bevindt. Weliswaar lijkt men de laatste tijd meer en meer geneigd om premières van jonge componisten te programmeren, zodat ten onrechte een beeld wordt gevormd dat het inmiddels steeds beter gaat. Bestudering van jaarprogramma's wijst echter uit dat het hier om kortlopende, enigszins vrijblijvende aandacht gaat, die in plaats van continuïteit, louter incidentele, kortlopende belangstelling tot gevolg heeft. Het ironische gevolg is dat componisten tussen de 30 en 40 het steeds moeilijker krijgen en zelfs in een achterstandspositie dreigen te geraken.

Daarom is continue aandacht voor de jongste generatie een absolute voorwaarde. Begrijpelijkerwijs kan geen enkel podium in Nederland – noch in Groningen noch in Amsterdam – deze continuïteit bewerkstelligen. Vanuit de functie en doelstelling als Centrum voor Hedendaagse Muziek dient Gaudeamus daar wèl toe in staat te zijn.

Uitgaande van de bovengenoemde samenwerking kan en wil Gaudeamus een beleid voeren dat gebaseerd is op voortdurende vernieuwing. Daarbij moet niet het beeld ontstaan van Gaudeamus als een centralistische koepel, met dienovereenkomstig monopolisatie-gedrag, maar dat van een actief netwerk, een intermediair waarbij het eigen artistiek beleid in zinvolle relatie staat tot service- en dienstverlening.

Ijsbreker-directeur Jan Wolff (r) met een aandachtig luisterende Martijn Sanders, directeur van het Concertgebouw.

Internationale Gaudeamus Muziekweek

De Muziekweek is sinds de oprichting van Gaudeamus haar meest in het oog springende activiteit en is tot op heden één van de weinige internationaal vermaarde evenementen die aan jonge componisten uitvoeringsmogelijkheden op hoog niveau biedt.

Componisten als Peter Schat, Louis Andriessen, Otto Ketting, Klaus Huber, Maki Ishii, Helmut Lachenmann, Brian Ferneyhough, Michael Finnissy en, meer recentelijk, Marc Monnet, Adriana Hölszky, Richard Barrett en Michael Jarrell hebben in het begin van hun carrière bij Gaudeamus de mogelijkheid gekregen zich voor de internationale media, voor uitgevers en voor een internationaal publiek te presenteren.

De Internationale Gaudeamus Muziekweek vindt jaarlijks in de eerste helft van september plaats. Basis voor de Muziekweek vormt de compositiewedstrijd voor componisten tot 30 jaar. Daarbij kunnen voor bepaalde instrumentale bezettingen werken ingestuurd worden die door een internationale jury beoordeeld worden voor uitvoering tijdens de Muziekweek en voor de daaruit voortvloeiende Gaudeamus-Prijs. Het gemiddeld aantal inzendingen bedraagt in de laatste jaren 280 composities uit meer dan 30 landen.

Jarenlange samenwerking met de NOS heeft er toe geleid dat Gaudeamus voor de uitvoering van werken voor orkest of kamerorkest een beroep kan doen op een of meer van de omroeporkesten. Gaudeamus acht het dan ook van groot belang dat een orkest als het Radio Kamer Orkest, dat internationaal bekend staat als één van de meest vooraanstaande ensembles op het gebied van de hedendaagse muziek, kan blijven bestaan. Voor de uitvoering van kamermuziekwerken schakelt Gaudeamus bekende musici en ensembles uit binnen- en buitenland in. Veel van de geselecteerde werken beleven hun première tijdens de Muziekweek. Aan het einde van de Muziekweek wordt het beste van de geselecteerde werken bekroond met de Gaudeamus-Prijs: een geldbedrag met daaraan gekoppeld de opdracht voor

een nieuw werk dat in de daarop volgende Muziekweek in première gaat.

Door een eenmalige financiële ondersteuning van de Fondation Louis Vuitton bedraagt deze prijs sinds 1990 f 10.000,-. In overleg met deze stichting wordt nader onderzocht op welke wijze de bekroonde werken en de uit de prijs voortvloeiende nieuwe werken op CD gedocumenteerd kunnen worden. Het staat vast dat mede door de Gaudeamus-Prijs de belangstelling van jonge componisten uit de gehele wereld nog steeds toeneemt.

Een ander aspect van de Muziekweek is echter minstens zo belangrijk: de Muziekweek is niet alleen een festival met concerten, maar fungeert ook als een ontmoetingsplaats waar jonge componisten met elkaar in aanraking komen, elkaars werken horen en daarover discussiëren. Om het unieke karakter van de Muziekweek te midden van de enorme hoeveelheid festivals in de ons omringende landen (waar de gevestigde namen steeds meer de jongste generatie verdringen) een nog grotere herkenbaarheid te geven zal de Internationale Gaudeamus Muziekweek zich in programmatisch opzicht nog duidelijker gaan profileren. Tot 1990 werden de door de jury voor de compositiewedstrijd geselecteerde werken vaak uitgevoerd in combinatie met composities van een oudere generatie. Met ingang van 1991 zal de Internationale Gaudeamus Muziekweek zich nog uitsluitend richten op de jongste generatie.

Aan een tweede jury wordt gevraagd om voor de Muziekweek een aanvullende programmering te realiseren, die gebaseerd is op het zich ontwikkelende talent in een groot aantal landen. Het totale programma van de Internationale Gaudeamus Muziekweek zal daarmee een breed en attractief beeld geven van het huidige componeren van de jongste generatie. Dit beeld zal nog worden gecompleteerd door het organiseren van een soort 'jaarmarkt' met een zo divers mogelijke informatie omtrent deze jongste generatie, in de vorm van partituren, geluids- en beeld-

materiaal, folders, artikelen uit tijdschriften en andere media, eventuele recensies. Deze jaarmarkt zal tijdens de gehele Muziekweek openstaan voor het publiek, maar heeft een zo hoge informatiewaarde (de laatste oogst in een oogopslag), dat ook de belangstelling van de buitenlandse pers hierdoor zal toenemen. In samenwerking met Donemus zal hiervan gebruik gemaakt worden om de nieuwste Nederlandse muziek onder de aandacht van de bezoekende buitenlandse pers, musici en organisatoren te brengen. Om ieder jaar weer over het gewenste materiaal te kunnen beschikken onderhoudt Gaudeamus gedurende het gehele jaar nauwe contacten met uitgevers, conservatoria, media, festivalorganisatoren en organisatoren van compositiewedstrijden, enz.

Tenslotte acht Gaudeamus het voor het huidige en toekomstige Nederlandse muziekleven van belang de Nederlandse compositiestudenten meer bij de Internationale Gaudeamus Muziekweek te betrekken, om zo in contact te blijven met de jongste componistengeneratie uit andere landen. Zie verder Bijlage III.

Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours

Het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours vindt al 20 jaar in Rotterdam plaats en is typerend voor de realisatie van de doelstellingen van Gaudeamus. Het concours richt zich op jonge musici die zich met hedendaagse muziek bezighouden en is toegankelijk voor alle instrumenten en soorten ensembles.

Musici als John Tilbury, Zygmunt Krauze, Roger Woodward, Harry Sparnaay, Herbert Henck, Fernando Grillo, Jukka Tiensuu en Michael Bach behoorden tot de prijswinnaars van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours; een wapenfeit dat hun carrière zeker in een stroomversnelling bracht. Nergens ter wereld vindt zelfs maar bij benadering een vergelijkbaar concours plaats en het is dan ook noodzakelijk dat dit concours – dat sinds 1987 om financiële redenen tweejaarlijks georganiseerd wordt – vanaf 1993 weer ieder jaar zal kunnen plaatsvinden.

De Rotterdamse Kunststichting hecht veel waarde aan voortzetting van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, om het jaar in de Maasstad. Momenteel zijn er onderhandelingen gaande om het Concours in een intensievere samenwerking met het Rotterdams Conservatorium een meer structurele plek in het Nederlandse muziekleven te geven. Gaudeamus wil tevens de mogelijkheden onderzoeken in hoeverre op langere termijn naast Rotterdam (dan echter als plaats voor een vaste tweejaarlijkse cyclus) ook andere steden in de 'tussenliggende' jaren het concours zouden kunnen presenteren. Het is daarbij van belang om tijdig tot goede samenwerking te komen met zowel de gemeentelijke als provinciale overheden, maar zeker ook met de in deze steden aanwezige conservatoria. Voordeel van deze opzet is een grotere betrokkenheid van meerdere, voor Gaudeamus wezenlijke instanties, terwijl spreiding over verschillende steden een

intensievere voorbereiding van het concours per stad met zich mee kan brengen.

Bij ieder Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours zal één instrument of groep instrumenten centraal staan waarvoor een extra prijs wordt uitgereikt. Rond het concours vindt een festival plaats dat geprogrammeerd wordt vanuit het gekozen instrument. De Internationale juryleden van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours zullen zoveel mogelijk bij dit festival worden ingeschakeld. Ter illustratie kan het concours van 1989 dienen. Zowel het concours als het festival waren van de piano uitgegaan, hetgeen leidde tot een indrukwekkend panorama van pianomuziek van de 20e eeuw met Claude Helffer en Herbert Henck in een interessante dubbelrol van uitvoerend musicus en jurylid. In 1991, toen er een extra prijs voor vocalisten uitgelooft was, werd door de Rotterdamse Kunststichting het spraakmakende festival VOX rondom het concours georganiseerd. Door vroegtijdig met de co-producerende steden te overleggen, kan de artistieke samenhang, alsook de participatie van meerdere instellingen (Gaudeamus – gemeentelijke en/of provinciale kunststichting – landelijke en lokale ensembles – conservatoria – universitair instituut voor muziekwetenschap) nader gestalte krijgen. In iedere stad kan op die manier gewerkt worden aan een eigen profiel van de activiteiten rondom het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours. Voor het overige wordt verwezen naar bijlage IV.

Concerten binnenland

Het hedendaagse muziekleven in Nederland is in de laatste 10 jaar bijzonder sterk in beweging gekomen. In de jaren zeventig waren er slechts enkele solisten en ensembles die zich op professioneel niveau met deze vorm van muziek bezi hielden, en ook het aantal vaste plaatsen waar die muziek tot klinken kon komen was beperkt; de jaren tachtig geven echter een volstrekt ander beeld. In de eerste jaren van dat decennium ontwikkelen zich ensembles als het Nieuw Ensemble, de Slagwerkgroep Den Haag en het Asko Ensemble. Het opvallende daarbij is dat al snel een professioneel, internationaal niveau bereikt wordt.

In 1980 richt Jan Wolff De Ijsbreker op en steeds meer jonge musici houden zich met hedendaagse muziek bezig. Halverwege de jaren tachtig is De Ijsbreker uitgegroeid tot een lichtend en inspirerend voorbeeld voor veel andere Nederlandse podia.

Een aantal grotere ensembles gaat een samenwerking aan in de serie '8 Proms in Paradiso', terwijl Gaudeamus een initiërende rol vervult bij de spreiding van hedendaagse muziek door middel van een snel groeiend aantal concerten in verschillende steden in het hele land. Gelijktijdig ontstaan vele nieuwe podia waar op structurele wijze hedendaagse muziek geprogrammeerd wordt, zodat op tal van plaatsen het publiek de weg naar de hedendaagse muziek begint te vinden.

In de afgelopen jaren heeft Gaudeamus intensief gewerkt aan de opbouw van een netwerk van podia, gespreid over het land. Naast al vele jaren lopende series in Amsterdam, Rotterdam en Utrecht kwamen er series in steden als Arnhem, Eindhoven en Maastricht tot stand. In 1988 stopte het Nederlands Impresariaat zijn serie Witte Konserten (een serie hedendaagse muziek in een zestal steden). Gaudeamus nam, overigens met volstrekt ontoereikende financiële middelen, een deel van deze serie over, vooral om con-

tinuïteit te waarborgen op die plaatsen waar al een geïnteresseerd publiek was opgebouwd. Overigens stelde Gaudeamus in haar beleidsnota van 1983 al dat het voor de hand lag dat de organisatie van deze serie bij Gaudeamus zou komen. De verspreiding van de hedendaagse muziek werd met succes voortgezet en dit heeft er toe geleid dat er momenteel een samenwerking bestaat met 23 podia, zeer uiteenlopend van karakter en waarvan een belangrijk deel gevormd wordt door musea voor hedendaagse kunst (zie hiervoor Bijlage IV). Deze samenwerking varieert van artistieke en publicitaire inbreng van Gaudeamus tot ook financiële ondersteuning, dit laatste afhankelijk van de aanwezigheid van stedelijke en/of provinciale subsidie. In de eerste jaren werd vooral afwisselend geprogrammeerd en werd aan vele nieuwe ensembles een kans geboden zich te presenteren. Al gauw werd het echter noodzakelijk meer keuzes te maken binnen het snel groeiende aanbod, opdat meer overzicht aangebracht kon worden in de enorme hoeveelheid Gaudeamus-concerten. In 1988 wordt door Gaudeamus het podiumoverleg in het leven geroepen, waarbij de podia die met Gaudeamus samenwerken met elkaar van gedachten wisselen over praktische aspecten van het organiseren van concerten hedendaagse muziek, tevens over raakvlakken in programmering, tot zelfs het opzetten van gemeenschappelijke projecten. Een direct gevolg daarvan zijn de concertseries die Gaudeamus op een zevental podia uitbracht in de seizoenen 1988/89 en 89/90: hierbij kreeg een beperkt aantal musici de gelegenheid binnen het kader van een uitgebalanceerde serie een respectabel aantal concerten te geven, verspreid over het hele land.

Enkele podia ontwikkelden zich in de loop der jaren echter zodanig dat, naast de samenwerking met Gaudeamus in concerten en projecten, ook zelf geproduceerde concertseries en projecten van start gingen. Dit maakte het noodzakelijk het podiumoverleg te splitsen in een overleg

tussen enerzijds Gaudeamus en podia die hun publiek min of meer datgene aanbieden wat Gaudeamus voor hen opzet, en anderzijds tussen Gaudeamus en de podia die inmiddels een eigen artistiek beleid t.a.v. de hedendaagse muziek hebben ontwikkeld. Met deze laatste categorie (waartoe podia behoren als Zaal De Unie, Intropodium, Stichting Prime, De Ijsbreker) is een zeer regelmatig overleg om tot een gecoördineerd programma-aanbod te komen. In dit podiumoverleg wordt tevens besproken hoe bepaalde projecten meer rendement en uitstraling kunnen krijgen, door delen ervan in het land uit te brengen. Een goed voorbeeld hiervan is het in 1990 gehouden Complexity?-festival in Zaal De Unie, waarvan het concert door het Nieuw Ensemble in dezelfde tijd op 5 andere podia gepland was. Deze podia profiteren dan duidelijk van de grote publiciteit die zo'n festival in de landelijke pers krijgt.

Bij een aantal van deze podia is echter nog steeds sprake van een organisatie op vrijwilligersbasis, terwijl ook de financiële ondersteuning van de activiteiten nauwelijks op structurele wijze geschiedt. Weliswaar staan de lagere overheden achter deze initiatieven, maar subsidiëring is vaak nog steeds incidenteel, op jaarbasis. Het is wenselijk dat deze podia beschikking krijgen over voldoende financiële middelen om op meer professionele basis te kunnen opereren en tot een structurele basisprogrammering te kunnen komen. Daarnaast kan dan, indien nodig, teruggewallen worden op aanvullende ondersteuning van Gaudeamus en lagere overheden en kan jaarlijks voor speciale projecten een aanvraag bij het Ministerie van WVC gedaan worden.

Te midden van deze stroom aan ideeën en plannen van musici en podia fungeert Gaudeamus als centraal punt: enerzijds verzamelt Gaudeamus ieder seizoen de plannen van alle musici en podia op het gebied van de hedendaagse muziek en vormt aldus een databank van gegevens en mogelijkheden (waarvan de podia

waarmee Gaudeamus samenwerkt, maar ook andere in hedendaagse muziek geïnteresseerde concert-organisatoren kunnen profiteren), anderzijds vormt Gaudeamus voor de programmering in het land een 'denk-tank' waarin op ideale wijze de podia en musici met elkaar in contact worden gebracht. De Artistieke Adviesraad van Gaudeamus vervult hierbij een cruciale rol.

Tijdens het Gaudeamus-podiumoverleg in de lente van 1991 werd een plan opgesteld om, in aanvulling op de reguliere programmering, op een zevental podia (Zaal De Unie, Intropodium, Nieuwe Muziek Zeeland, Prime-Groningen, Kruit-huis-Den Bosch, Utrecht-serie Muziek-centrum, Korzo-Den Haag) tot een vast circuit te komen met door deze podia zelf gemaakte produkties. Uitwerking van de plannen en verdere coördinatie vindt vanzelfsprekend binnen het Gaudeamus-podiumoverleg plaats.

In de afgelopen jaren is de betrokkenheid van Gaudeamus bij de bovengeschetste concerten in het land per podium anders geworden. In Bijlage V wordt in schema uiteengezet hoe deze concerten momenteel tot stand komen.

Om een voedingsbodem voor talent in het gehele land te kweken is het ook noodzakelijk regionaal gerichte activiteiten mogelijk te maken en verder te ondersteunen. Door activiteiten als de (Noord-) Brabantse Componistendagen, Limburgse Componistendagen of Groningse Componistendagen krijgt een aantal componisten de gelegenheid zich in eigen omgeving te bewijzen en zo komt er altijd talent bovendien dat elders geen kans zou hebben gekregen. Vaak gaat het hierbij om componisten die nog niet bij een uitgever aangesloten zijn, zodat uitvoering van hun werk op praktische problemen bij voorbeeld het aanmaken van partijen stuit. Om activiteiten als deze mogelijk te maken en meer uitstraling te geven dan tot nu toe gebruikelijk, zijn meer financiële middelen nodig. Met Donemus zal onderzocht wor-

den welke vormen van samenwerking op dit gebied gerealiseerd kunnen worden.

In het verlengde hiervan ligt het stimuleren van het uitvoeren van hedendaagse muziek door amateurs. Gaudeamus is al jaren betrokken bij activiteiten van het Koor Nieuwe Muziek en het Asko Koor. Er is momenteel (o.a. voortvloeiend uit de nauwe samenwerking binnen de Muziek Catalogus Nederland) met het RIM (Repertoire Informatiecentrum Muziek) regelmatig overleg om tot meer activiteiten op het gebied van de amateuristische muziekbeoefening te komen. Meer concrete plannen hiervoor kunnen binnen afzienbare tijd tegemoet gezien worden.

Bij alle concerten op welke podia dan ook staat de kwaliteit van solisten, ensembles en programma's voorop. Met veel genoegen stelt Gaudeamus vast dat juist deze opvatting in de laatste jaren zichtbaar tot een stijging van de publieke belangstelling heeft geleid.

Voor alle duidelijkheid moet worden vermeld dat genoemd podiumoverleg voornamelijk betrekking heeft op tamelijk kleinschalige kamermuziekconcerten. Zoals gezegd heeft zich in de afgelopen jaren ook bij de grotere ensembles voor hedendaagse muziek een razendsnelle ontwikkeling voorgedaan. Ensembles als Asko Ensemble, Nieuw Ensemble, Schönberg Ensemble, het Nederlands Blazers Ensemble en Slagwerkgroep Den Haag gaven onafhankelijk van elkaar al een groot aantal concerten, maar traden in 1986 met de kwalitatief hoogwaardige serie '8 Proms In Paradiso' als gezamenlijkheid naar buiten. Deze serie bleek al gauw uitermate succesvol, en het is duidelijk dat de serie ook in andere steden een groot publiek zal trekken. De serie gaat inmiddels zijn zesde jaar in en vindt nu plaats in Amsterdam, Rotterdam, Groningen, Den Haag en Utrecht; daarnaast zijn er kleinere series in Nijmegen, Terneuzen en Enschede. Al vanaf het eerste jaar is Gaudeamus op verzoek van de ensembles bij de '8 Proms' betrokken geweest in een coördinerende en ondersteunende rol.

Met het bieden van één aanspreekpunt betreffende organisatorische en administratieve zaken, de coördinatie van publiciteit en de productie van programma's, voorziet Gaudeamus in een grote behoefte van zowel podia als ensembles.

In haar huidige personele bezetting kan Gaudeamus deze meer Impresariaats-service-achtige activiteiten niet geloofwaardig op zich nemen, zonder de hoofdtak (permanente aandacht voor de jongste muziekgeneratie) in gevaar te brengen. Daar staat tegenover dat structurele samenwerking met gespecialiseerde ensembles voor Gaudeamus voorwaarde is om het gekozen artistieke beleid in nauwe relatie met het muziekleven ten uitvoer te kunnen brengen. Om een wederzijds bevredigende samenwerking met bovengenoemde ensembles te kunnen continueren zal Gaudeamus over extra personele en financiële middelen moeten kunnen beschikken. Niet alleen op het terrein van de publiciteit en informatieverstrekking, maar ook wat betreft de verkoop van de concerten stellen de ensembles eisen, die Gaudeamus, door het ontbreken van deze middelen, momenteel zeer tot haar spijt niet altijd naar wens kan vervullen.

Voor het overige wordt verwezen naar Bijlage VI.

Concerten buitenland

In de loop der jaren heeft Gaudeamus nauwe contacten kunnen leggen met talloze festivals en concertorganisatoren op het gebied van hedendaagse muziek in het buitenland.

Dit leidt er toe dat in overleg met Gaudeamus veel programma's met Nederlandse solisten en ensembles tot stand komen op belangrijke festivals of in concertseries, dan wel dat deze musici tournees kunnen maken. Gaudeamus streeft er naar om in deze programma's ook steeds één of meer werken van Nederlandse componisten op te nemen. Zo wordt Nederland door bemiddeling van Gaudeamus met grote regelmaat vertegenwoordigd op festivals als de Warschauer Herbst, Rencontres Internationales de Musique Contemporaine Metz, Huddersfield Festival, Darmstädter Ferienkurse für Neue Musik (waar een concert met Nederlandse muziek een vast programma-onderdeel is), Festival de Musiques Expérimentales Bourges, Ars Musica Brussel, enz. Het gaat hier om jaarlijks 80 Gaudeamus-concerten op buitenlandse podia. Het beleid van Gaudeamus in dezen is er op gericht Nederlandse musici en Nederlandse muziek op die festivals en in die concertseries ondergebracht te krijgen, waar, door de aanwezigheid van een internationaal publiek, internationale pers en radio, het grootste bereik en daardoor het beste resultaat gerealiseerd kan worden. Zie voor het overige Bijlage VII.

Samenwerking buitenland

Binnen Europa bestaat sinds enkele jaren een structurele samenwerking tussen festivals en concertorganisatoren van hedendaagse muziek in de 'European Conference of Promoters of New Music'. Inmiddels zijn bij deze organisatie meer dan 40 leden aangesloten.

Naast het organiseren van symposia over diverse aspecten van het tot uitvoering brengen van de hedendaagse muziek, coördineert de European Conference data en programmering van de aangesloten festivals. Het secretariaat van deze zowel in omvang als importantie groeiende organisatie is sinds eind 1990 in handen van Gaudeamus. Eén van de eerste nieuwe initiatieven ter vergroting van de internationale promotie van hedendaagse muziek is het vanuit het secretariaat gecoördineerd benaderen van de internationale pers en media met alle informatie over activiteiten van de aangesloten leden van de European Conference.

Gaudeamus voert tevens het secretariaat van een aantal Nederlandse secties van Internationale organisaties: van de Producenten Elektronische Muziek (PEM) en de International Society for Contemporary Music (ISCM). Daarnaast is Chris Walraven (van 1963 tot 1 september 1991 directeur van Gaudeamus) sinds 1990 secretary-general van het hoofdbestuur van de ISCM. Bij deze internationale organisaties is Nederland momenteel vertegenwoordigd omdat Gaudeamus niet alleen zijn faciliteiten (zoals kantoor en continue bereikbaarheid) ter beschikking stelt, maar verder ook daadwerkelijk zorgt dat de betreffende secties zodanig functioneren dat Nederland een belangrijke rol binnen deze Internationale organisaties kan spelen. Gaudeamus neemt ook het extra werk voor de secretary-general van de ISCM en de European Conference op zich, omdat zowel Gaudeamus als het Ministerie van WVC hier een belangrijke taak voor Gaudeamus als internationaal centrum

voor hedendaagse muziek weggelegd ziet. Gaudeamus wordt bij het werk voor de nationale secties echter ernstig belemmerd door het feit dat het Ministerie van WVC enkele jaren geleden het doelsubsidie ten behoeve van de contributie, noodzakelijk om überhaupt aangesloten te kunnen zijn bij deze internationale organisaties, heeft stopgezet. Niet alleen komt zodoende de toch al uitermate krappe Gaudeamus-begroting nog meer onder druk te staan, ook in beleidsmatig opzicht heeft het tot een onwenselijke en in vergelijking met andere landen volstrekt ongelofwaardige situatie geleid. Gaudeamus dringt er bij het Ministerie van WVC dan ook met klem op aan dit doelsubsidie opnieuw beschikbaar te stellen.

Verder wordt de Nederlandse hedendaagse muziek ook uitsluitend via Gaudeamus vertegenwoordigd binnen organisaties als de IMC: International Music Council van de UNESCO (waar Gaudeamus overigens gezien wordt als het internationale centrale punt voor de hedendaagse muziek) en het IMZ: Internationales Musik Zentrum te Wenen.

Om het vele secretariaatswerk voor deze Nederlandse secties adequaat te kunnen vervullen zijn extra mankracht en financiële middelen nodig.

Reissubsidies

In 1990 kreeg Gaudeamus de beschikking over f 100.000,- van het bureau BIS van het Ministerie van WVC. Dit totaalbedrag komt ruwweg overeen met de optelsom van de diverse reissubsidieverzoeken op ad hoc basis voor kleine ensembles.

Daarnaast participeert Gaudeamus uiterst incidenteel in de reiskosten van grotere ensembles. Met dit bedrag kan Gaudeamus vanuit een eigen beleid concertreizen van Nederlandse musici ondersteunen. Dit beleid is er vooral op gericht Nederlandse musici en Nederlandse muziek te presenteren op die festivals en in die concertseries waar een groot publiek en de internationale pers verwacht kunnen worden.

Daarnaast ontvangt Gaudeamus jaarlijks een klein bedrag van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, veelal ten behoeve van bezoeken van Nederlandse musici in het kader van bestaande culturele verdragen. Er mag echter geen misverstand over bestaan dat de genoemde bedragen uitsluitend besteed kunnen worden aan de reizen van kleine ensembles. Zo kon een ensemble als Het Trio in de afgelopen jaren regelmatig reizen door bemiddeling van Gaudeamus, onder meer naar Turiijn (Festival Antidogma Musica), Biennale Zagreb, Musica Electronica in Linz, en tournees naar Australië en Korea. Het pianoduo Cees van Zeeland / Gerard Bouwhuis reisde naar Huddersfield, Londen en New York (Bang on a Can Festival), het Mondriaan Kwartet naar Huddersfield en York, terwijl het Tibia Kwartet naar Parijs, Londen en Huddersfield reisde. Daarnaast kon bijvoorbeeld het Radio Kamer Orkest met beperkte financiële ondersteuning van Gaudeamus in Metz (Rencontres Internationales de Musique Contemporaine), in de Warschauer Herbst en in het Festival van Alicante concerten met hedendaagse muziek brengen.

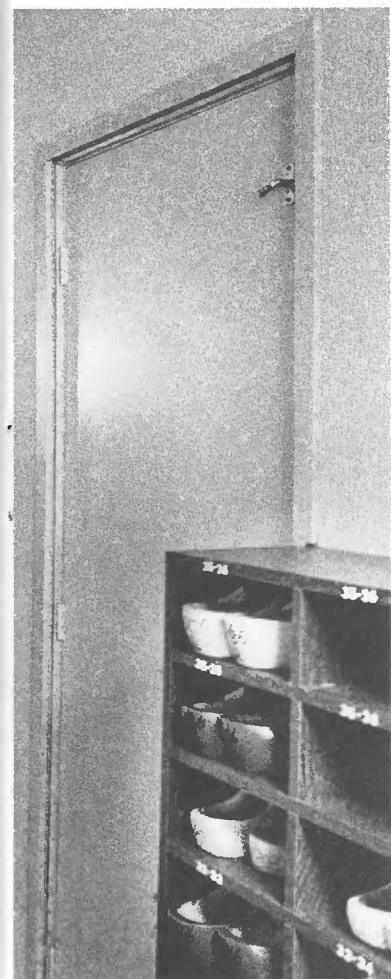
Gaudeamus wil spoedig overleg met het Ministerie in aanwezigheid van in ieder geval het Schönberg Ensemble, het Asko

Ensemble, en het Nieuw Ensemble om bindende afspraken te maken over de reissubsidies op meer structurele basis voor deze ensembles. Daarbij zal volstrekt helder moeten worden dat met deze beperkte financiële middelen het Ministerie niet ieder ensemble met elk verzoek om reissubsidie naar Gaudeamus kan verwijzen.

Overigens willen wij er op wijzen dat de grotere Nederlandse ensembles bij belangrijke internationale festivals steeds meer in een ongunstige concurrentiepositie komen tegenover vergelijkbare buitenlandse ensembles als Ensemble InterContemporain, Ensemble L'itinéraire, Ensemble Moderne of London Sinfonietta.

Deze kunnen vrijwel steeds terugvallen op financiële ondersteuning van hun ministeries of instituten als Goethe Instituut en British Council, terwijl zulke ondersteuning voor Nederlandse ensembles steeds opnieuw in overweging genomen moet worden, met grote kans op een negatief resultaat. Dit bemoeilijkt adequate onderhandelingen met festivals ten zeerste.

Links: Componist Sukhi Kang, vice-president van de ISCM Executive Committee in Volendam tijdens de Internationale Gaudeamus Muziekweek. (foto Co Broerse)

Boven: György Ligeti tijdens het aan hem gewijde festival in 1988. (foto Co Broerse)
Onder: Reinbert de Leeuw werkt met het Schönberg Ensemble. Carré 1990. (foto Camilla van Zulyten)

Jonge Componisten Workshops

International Composers' Workshop

De karakteristiek van deze workshop wordt gevormd door het proces van de acculturatie en de daarmee verband houdende relatie traditionele muziek, niet-westerse muziek, hedendaagse westerse muziek.

Deze workshop wordt al vele jaren door Ton de Leeuw geleid. Binnen de workshop worden zeer uiteenlopende muziekstromingen uit de gehele wereld en zeer verschillende muzikale achtergronden met elkaar geconfronteerd. Sedert de jaren zeventig werd op initiatief van Ton de Leeuw en Dimitar Christoff de workshop afwisselend in Bulgarije en Nederland gehouden.

Om deze belangwekkende workshop grotere bekendheid te geven, maar ook om een grotere participatie van de Nederlandse compositiestudenten te bewerkstelligen, is het interessant om de workshop binnen de conservatoria te laten plaatsvinden. Met Ton de Leeuw zal dan ook onderzocht worden of dit in samenwerking met een van de randstedelijke conservatoria gerealiseerd kan worden.

Inmiddels heeft ook Griekenland belangstelling voor de International Composers' Workshop getoond, zodat voor ieder land een cyclus van drie jaar zal kunnen ontstaan. Dit is besproken met de International Music Council die er zeer positief tegenover staat en die nu bereid is in de besprekingen met UNESCO over de toekomstige subsidiestructuur bij deze organisatie voor te stellen om de workshop in het jaarlijkse subsidie-schema op te nemen.

Frans/Duits/Nederlandse Componisten Workshop

Deze workshop biedt een unieke gelegenheid aan jonge componisten en musici uit de drie landen om met elkaar aan eigen composities te werken.

De workshop is het gevolg van een historisch gegroeide relatie tussen Gaudeamus en het Französisch-Deutsche Jugendwerk en vindt ieder jaar in één van de drie landen plaats. Jonge componisten kunnen werken insturen voor steeds wisselende bezettingen. Gemiddeld 4 componisten per land worden vervolgens voor de workshop uitgenodigd. Hun werken worden onder leiding van bekende componisten en dirigenten ingestudeerd en besproken met ad hoc ensembles, bestaande uit jonge musici, die tevens uit de drie landen afkomstig zijn. Een deel van de behandelde composities wordt uiteindelijk gepresenteerd op openbare concerten. In afgelopen jaren waren de thema's kamermuziek voor blazersensemble, kamermuziek voor strijkenensemble, en muziek voor kamerkoor. Leaders waren o.a. Mark Foster, Jos Leussink, Denis Cohen, Manfred Niehaus en Huub Kerstens. De workshops vonden plaats in Bayreuth, Bourges, Amsterdam, Amersfoort en Darmstadt. De samenwerking beperkt zich vooralsnog tot Nederland, Frankrijk en Duitsland. Gaudeamus is binnen deze samenwerking ongetwijfeld de meest actieve en initiërende instelling. Het is van belang om grotere participatie (zowel in artistieke, financiële, organisatorische maar zeker ook in publicitaire zin) bij de huidige partners te bewerkstelligen. In principe is het goed mogelijk om nog een vierde land bij deze workshop te betrekken, mits dat land een vierde deel van de totale kosten voor zijn rekening neemt. Het beste zou zijn deze vierde plaats door steeds een ander land te laten bezetten.

Componistendagen Delta Ensemble

Deze workshop richt zich op jonge Nederlandse componisten, die voor een bepaalde bezetting geschreven werken (in het bijzonder die van het Delta Ensemble) onder leiding van een gerenommeerd componist kunnen instuderen met de musici.

In het verleden organiseerde Gaudeamus in samenwerking met het Nieuw Ensemble vergelijkbare workshops en het is verheugend dat het Nieuw Ensemble deze traditie wil voortzetten.

Gaudeamus wil soortgelijke workshops ook gaan organiseren in samenwerking met meerdere ensembles in specifieke bezettingen (Slagwerkgroep Den Haag, Hato Ensemble, Circle Ensemble, Amsterdams Gitaar Trio, Mondriaan Kwartet, etc.).

Festivals

Jaarlijks organiseert Gaudeamus meerdere festivals op het gebied van de hedendaagse muziek. Sommige daarvan hebben een min of meer permanent karakter gekregen, zoals de Nederlandse Muziekdagen aan het einde van het jaar.

In samenwerking met andere organisaties komen regelmatig festivals tot stand, zoals het met de Rotterdamse Kunst Stichting en het Nieuw Ensemble opgezette Complexity?-festival dat in maart 1990 grote aandacht heeft gekregen. Gaudeamus is nauw ook betrokken bij het herfstfestival in Maastricht, waar samen met Intro podium jaarlijks een lang weekend wordt gewijd aan een per keer wisselend thema.

Daarnaast is aandacht voor één componist in het bijzonder een terugkerend thema in het Gaudeamus-beleid.

- Gaudeamus organiseerde in de afgelopen jaren:
  - het Ligeti-festival (1988)
  - het festival 'Ohne Grenze und Rand' rondom Klaus Huber (1991)
  - de thematische festivals 'Darmstadt 1950/60 in Amsterdam' (1988) en 'Modèles Sonores, de beginjaren van de elektronische muziek' (1989).

- In de nabije toekomst wil Gaudeamus de volgende festivals organiseren:
  - een festival rond Iannis Xenakis (najaar 1992). Hierbij wordt vooral aandacht besteed aan weinig uitgevoerde werken en een tentoonstelling van o.a. Xenakis' polytopen in het Stedelijk Museum.
  - 'Nederland en de wereld', waarbij de relatie van Nederlandse tot buitenlandse componisten belicht wordt.
  - een festival rond het postmodernisme.

tevens zal aandacht worden besteed aan Franse componisten van de midden generatie zoals Monnet, Dusapin, Grisey, Murail.

Aparte vermelding verdient verder het festival 'Europe New Music Festival', dat in 1995 in Amsterdam zal plaatsvinden en een co-productie is van Holland Festival, Gaudeamus, Concertgebouw NV en De Ijsbreker.

Lezingen

In de loop der jaren heeft Gaudeamus veel lezingen georganiseerd die door belangrijke componisten werden gehouden; soms in het kader van de Gaudeamus Muziekweek of een festival, soms als op zich staande gebeurtenis.

Er wordt naar gestreefd om in overleg met de conservatoria en instituten voor muziekwetenschap met grotere regelmaat lezingen te organiseren, waarbij, in aansluiting op de programma's van eigen concertseries en die van andere organisaties in Nederland in het bijzonder, componisten uitgenodigd zullen worden bij deze concerten aanwezig te zijn. Ook zal adequater ingespeeld dienen te worden op aanwezigheid van buitenlandse componisten in Nederland. De lezing door Lukas Foss die Gaudeamus begin 1991 organiseerde tijdens diens aanwezigheid in Nederland om bij het Nederlands Philharmonisch Orkest te dirigeren is daarvan een uitstekend voorbeeld.

Daarnaast is het bij het opbouwen van een nieuw publiek voor hedendaagse muziek in het land essentieel dat de concerten begeleid worden door goede informatie over de gespeelde componisten en werken. Dit gebeurt reeds in de vorm van programmatoelichtingen, maar het heeft vaak meer effect als de concerten mondeling worden ingeleid door een musicoloog. Er moet meer financiële ruimte komen om deze lezingen op structurele basis aan concertseries in het land te koppelen.

Uitzending van jonge componisten naar het buitenland

Gaudeamus heeft met componistenorganisaties in een aantal landen uitwisselingsovereenkomsten gesloten. Als gevolg daarvan kunnen jonge Nederlandse componisten deelnemen aan workshops en festivals in Zweden, Polen, de Sovjetunie en Israël.

Jonge componisten uit deze landen zijn vervolgens in Nederland aanwezig bij de Internationale Gaudeamus Muziekweek of de International Composers' Workshop. Verder bemiddelt Gaudeamus vaak bij reissubsidies voor componisten om aanwezig te zijn bij instudering en uitvoering van hun werken, zowel bij première als bij uitvoeringen op belangrijke festivals.

Gaudeamus acht het van groot belang het aantal uitwisselingsmogelijkheden sterk uit te breiden, maar is daarbij van mening dat er voor Nederlandse componisten daadwerkelijk interessante mogelijkheden aanwezig dienen te zijn in de desbetreffende landen. Gaudeamus zal daartoe een globale internationale inventarisatie opstellen.

Boven: Het Delta Ensemble.
Rechts: Basklarinettist Harry
Sparnaay.

In een van de eerste hoofdstukken is de mogelijke verhuizing van De Ijsbreker naar het Amsterdamse Shaffy-theater beschreven, waarbij Gaudeamus eventueel ook betrokken zou zijn. Ook is daar reeds melding gemaakt van nimmer gerealiseerde samenwerkings- en fusie-perikelen in het begin van de jaren tachtig van een aantal instellingen op het gebied van de hedendaagse muziek.

Huisvesting en samenwerking

Inmiddels zijn zowel de betrokken instellingen als ook de overheid tot het inzicht gekomen dat samenwerking op basis van wederzijdse autonomie veruit te prefereren is boven het creëren van een piramidale mammoetorganisatie voor de eigentijdse muziek. Een opvatting die Gaudeamus van meet af aan gehuldigd heeft.

Desondanks moeten zowel versnippering als doublures zoveel mogelijk voorkomen worden. Bij het creëren van optimale samenwerking is het ontwikkelen van wederzijds vertrouwen tussen de diverse betrokkenen van essentieel belang. Door regelmatig overleg te voeren kan dat vertrouwen groeien en kan het tevens eenvoudiger worden elkaars werkgebied te respecteren. Enthousiasme, inzet en ambitie kunnen echter soms ook tot territoriumgedrag leiden, waardoor er onvoldoende ruimte overblijft voor dat gewenste vertrouwen. Om dit soort overwegingen niet al te vrijblijvend te laten zijn, verdient het aanbeveling om een commissie van overleg op bestuurs- en directieniveau in het leven te roepen tussen de Stichting Donemus, de Stichting Gaudeamus en de Stichting De Ijsbreker. Gaudeamus zal hiertoe het initiatief nemen.

Ditzelfde overleg kan tevens de plek zijn waarop gesproken kan worden over een mogelijke participatie van Gaudeamus en Donemus in de plannen van Jan Wolff (De Ijsbreker) om binnen enkele jaren tot een Amsterdams huis voor de eigentijdse muziek te komen.

Gaudeamus wil en zal van harte meewerken aan de noodzakelijke bundeling van krachten, talenten en mogelijkheden ten gunste van de eigentijdse muziek. Juist in Nederland – en dan met name in de randstad – is een uniek en uiterst gedifferentieerd muziek- en theaterleven ontstaan, waarbinnen de eigentijdse

muziek een essentiële en vitale rol speelt.

Om deze op zich verheugende ontwikkeling ook in de verdere toekomst voort te kunnen laten gaan (waarbij de consequenties van Europa 1992 zeker niet onderschat moeten worden) is het versterken van de positie van de eigentijdse muziek van groot belang. In die optiek past een gezamenlijk huis voor de hedendaagse muziek uiteraard zeer goed.

Het lijkt Gaudeamus wenselijk dat de drie betrokken instellingen daartoe vooraf een gezamenlijk communiqué formuleren waarin de verschillende taken, profielen en functies ondubbelzinnig worden vastgelegd, alsook, op basis daarvan, de gezamenlijke doelstellingen.

Met name over de beheersstructuur en financiering van het genoemde Centrum zal vooraf in overleg met de betrokken overheden volledige duidelijkheid moeten zijn.

Onmisbaar bij het uitvoeren van de taken van Gaudeamus is het documentatiecentrum dat momenteel bestaat uit ruim 25.000 partituren van hedendaagse muziekwerken, 4000 platen en CD's, talloze bandopnames, boeken, videobanden, tijdschriften, een groot archief met informatie over componisten en hun werken, een foto- en knipselarchief. Er kan zonder meer gesteld worden dat dit documentatiecentrum niet alleen voor Nederland uniek is, maar ook aanzienlijk uitgebreider is dan de vaak genoemde documentatiecentra voor hedendaagse muziek in Darmstadt of Parijs.

Documentatie- centrum

Sinds 1990 is Gaudeamus lid van de IAMIC: International Association of Music Information Centers, een lidmaatschap dat door de andere IAMIC-leden ten zeerste toegejuicht werd.

Wat betreft de partiturencollectie bestaat sinds 1984 een samenwerking binnen de stichting MCN: Muziek Catalogus Nederland. Aan dit project werken tevens Donemus, RIM, BFO, de Muziekbibliotheek van het NOB en de Muziekafdeling van het Haags Gemeentemuseum mee. Alle partituren van de bij MCN aangesloten organisaties worden in één computerbestand ingevoerd, waarbij een zeer uitgebreid aantal zoekmogelijkheden voorhanden is.

Uiteindelijk zal het mogelijk zijn uiterst snel een overzicht te krijgen van alle in Nederland aanwezige bladmuziek. Alle gegevens worden verder ook gebundeld op een CD-ROM; de eerste uitgave hiervan werd in 1990 al met groot succes op diverse internationale muziekbeurzen gepresenteerd. Het invoeren van alle bij de partners aanwezige collecties neemt echter dermate veel tijd in beslag dat, bij de huidige invoersnelheid, in de eerstvolgende jaren nog geen zicht ontstaat op volledige presentatie van het eigen MCN-bestand, laat staan dat van toekomstige nieuwe partners. Er is dan ook een actieplan opgesteld om deze achterstand in te halen, waarbij de verschillende subsidiënten de handen ineen zullen moeten slaan om dit fantastische project die ruimte te geven die het nodig heeft.

Door verdere samenwerking met kleinere collecties op het gebied van hedendaagse muziek zoals bij De Ijsbreker, bij de ensembles die sinds enige tijd een ge-

zamenlijke huisvesting hebben, en bij het Instituut voor Muziekwetenschap, kan de collectie uitgroeien tot het documentatiecentrum voor hedendaagse muziek. Vanzelfsprekend komt zo'n collectie het beste tot zijn recht in één behuizing, bij Gaudeamus maar wellicht op langere termijn in een huis voor de hedendaagse muziek zoals hierboven genoemd.

Om deze unieke collectie door een actievere benadering van uitgevers nog meer te kunnen uitbreiden, om bezoekers beter te kunnen helpen bij hun vaak zeer uiteenlopende vragen, en om het enorme tijdschriften- en componistenarchief beter te kunnen ontsluiten, is een uitbreiding met minstens een arbeidsplaats nodig, maar zijn ook extra financiële middelen nodig om zodoende een meer publieksgericht beleid te kunnen voeren.

Het produceren en verstrekken van de 'juiste' informatie op het gebied van de hedendaagse muziek is al jaren een bron van zorg, maar ook van irritatie. Componisten en musici verwachten uiteraard dat de diverse instellingen en podia die zich in Nederland met de hedendaagse muziek bezighouden, in staat zijn om op professionele wijze deze taak te verzorgen. Dit is echter vaak niet het geval.

Gaudeamus, de media en de vakpers

Informatieverstrekking is in de achterliggende jaren steeds meer in het teken van de publiciteit komen te staan. Het sober afdrukken van data en evenementen is niet meer voldoende om publieke belangstelling te mobiliseren. Er is dan ook dringend behoefte aan een tweemaandijks, uitermate goed verzorgd professioneel vaktijdschrift over de hedendaagse muziek. Niet alleen Gaudeamus, De Ijsbreker en Done-mus, maar ook de gespecialiseerde ensembles en podia zullen zeer gebaat zijn met een dergelijke uitgave. De in eerdere beleidsnota's van Gaudeamus en De Ijsbreker genoemde landelijke concertagenda zou slechts gedeeltelijk in deze behoefte voorzien. Het tijdschrift dient ruime aandacht te geven aan het hedendaagse muziekleven in Nederland, maar zo dat

het steeds in relatie staat met de internationale ontwikkelingen. Samen met Done-mus en De Ijsbreker dient Gaudeamus spoedig contact op te nemen met het Nederlands muziektijdschrift Entr'acte en een uitgever, om de mogelijkheden voor de produktie van het genoemde tweemaandelijkse tijdschrift te onderzoeken. Dit tijdschrift dient tenminste twee jaar gratis verspreid te kunnen worden opdat er een ruim lezerspubliek opgebouwd wordt alvorens overwogen kan worden een bescheiden abonnementsprijs in rekening te brengen. De financiering van dit tweemaandelijkse tijdschrift dient, ondersteund door Gaudeamus, Donemus, De Ijsbreker, een aantal podia, een aantal ensembles en door het GENECO, rechtstreeks door het Ministerie van WVC aan het genoemde algemene muziektijdschrift te geschieden. Duidelijk dient echter gesteld te worden dat de realisering van dit tijdschrift slechts mogelijk zal zijn door middel van een extra subsidie van het Ministerie.

Een forumdiscussie in Darmstadt. V.l.n.r. Walter Maas, Friedrich Hommel, Herman Sabbe, Karel Goeyvaerts en Gottfried Michael Koenig.

Links: Tomoko Mukaiyama,
winnares van het Internationaal
Gaudeamus Vertolkders Con-
cours 1991.
(foto Philip Mechanicus)

Boven: De blazers van het Radio
Kamer Orkest.
(foto Frans Schellekens)
Onder: Chris Walraven feliciteert
Gaudeamus Prijswinnares 1985
Unsuk Chin.
(foto Tony Thijs)

Bij verschillende activiteiten van Gaudeamus is samenwerking met de Nederlandse omroep onontbeerlijk.

Die samenwerking bestaat uit:

- het opnemen en uitzenden door de NOS van de Internationale Gaudeamus Muziekweek
- het opnemen en uitzenden door zendgemachtigden van Gaudeamus concerten (VPRO, KRO en NOS in het bijzonder)
- het opnemen en uitzenden door de KRO van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours
- nauwe samenwerking met het Muziekcentrum van het NOB met als gevolg dat de diverse omroepensembles betrokken zijn bij het uitvoeren van partituren van jonge componisten. In het bijzonder wil Gaudeamus hier de betekenisvolle rol van het Radio Kamer Orkest vermelden.

Ongetwijfeld een van de meest veelzijdige topensembles van Europa dat een unieke traditie heeft ontwikkeld op het gebied van de hedendaagse muziek.

In toenemende mate worden festivals die rond een weekend plaatsvinden in een gezamenlijkheid van verschillende zendgemachtigden opgenomen of zelfs rechtstreeks uitgezonden. Eerste voorbeeld hiervan was de rechtstreekse uitzending door VPRO, NOS en KRO van drie concerten die plaatsvonden in het door Gaudeamus georganiseerde festival 'Darmstadt 50er jaren in Amsterdam'; een meer recent voorbeeld zijn de Belgisch/Nederlandse Muziekdagen in Maastricht 1990, die in eenzelfde opzet 3 avonden achtereen rechtstreeks op de radio te horen waren.

Met de NOS is inmiddels een nauwe samenwerking in de jaarlijkse Nederlandse Muziekdagen ontstaan. Gedurende drie dagen worden in dit festival nieuwe, recente en wat oudere, lang niet uitgevoerde werken van Nederlandse componisten gepresenteerd. Na overleg met het Fonds voor de Scheppende Toonkunst is inmiddels de mogelijkheid gecreëerd om speciaal voor deze Nederlandse Muziekdagen, maar ook voor de Belgisch/Nederlandse Muziekdagen opdrachten aan componisten te geven.

Met de NOS vindt een regulier overleg plaats om zo te komen tot een optimale samenwerking.

Na een vruchtbare samenwerking met Radio Nederland Wereldomroep in het CD-project rondom het 25-jarig bestaan van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours in 1989, wordt nu verder overlegd op welke wijze de activiteiten van Gaudeamus (in dit geval vooral waar het Nederlands repertoire betreft) op CD vastgelegd kunnen worden.

Gaudeamus en de omroep

Gaudeamus is zich bewust een veelomvattend en ambitieus beleidsplan te hebben geformuleerd. Gaudeamus ziet dit beleidsplan echter bepaald niet als een vrijblijvende en dromerige utopie, maar als een uitermate realistische visie op de eigentijdse muziek. Echter ook als een verplichtende visie op de eigentijdse muziek. Verplichtend in de allereerste plaats naar onszelf, maar ook verplichtend naar onze diverse partners, en zeer zeker verplichtend naar de subsidiërende overheid.

In dat licht hopen en verwachten wij dat dit plan allereerst tot een vruchtbare discussie, en vervolgens tot goede resultaten zal leiden. Opdat ook in de komende decennia de eigentijdse muziek de stuwende kracht achter het muziekleven kan blijven.

De pianisten Cees van Zeeland (l) en Gerard Bouwhuis nemen een partituur door.

Werkzaamheden Gaudeamus uitgedrukt in uren

Hier volgt een gedetailleerde invulling van het aantal werkuren per persoon per jaar van het huidige Gaudeamus-personeel. Hieruit moge blijken dat de organisatie van de Muziekweek, het Vertolkers Concours, concerten in binnen- en buitenland, festivals als het Huber-festival, de International Composers' Workshop, de Frans/Duits/Nederlandse Componisten Workshop al meer dan het uiterste van het personele produktievermogen van Gaudeamus vergt. Werkzaamheden op diverse niveaus zoals ten behoeve van Gaudeamus Information, het documentatiecentrum, het adressensysteem, advisering, vergaderingen voor bestuur en artistieke adviesraad en voor andere organisaties als ISCM en PEM, en gebruikelijke kantoorwerkzaamheden zijn hierbij nog niet uitgedrukt.

De werkzaamheden voortvloeiend uit de organisatie van de Internationale Gaudeamus Muziekweek komen voor Gaudeamus op het volgende neer:

- A** Gedurende 6 maanden (september t/m februari) 4 uur per week 1 persoon op stafniveau plus beperkte secretariaatsondersteuning.
- B** Vervolgens 4 maanden (maart t/m juni) 8 uur per week 1 persoon op directieniveau, en 8 uur per week 1 persoon op stafniveau, plus ruime secretariaatsondersteuning.
- C** Daarna 2 maanden 12 uur per week 1 persoon op directieniveau, 12 uur per week 1 persoon op stafniveau, plus ruime secretariaatsondersteuning.
- D** De Muziekweek zelf betekent: 14 volle werkdagen van 12 à 14 uur 1 persoon op directieniveau en 2 personen op stafniveau, plus permanente secretariaatsondersteuning.

Het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours is (althans zonder het eromheen georganiseerde festival) voor 100% een Gaudeamus activiteit. De werkzaamheden voortvloeiende uit de organisatie van het concours komen voor Gaudeamus op het volgende neer:

- A** gedurende 6 maanden voorafgaande aan het concours 1 persoon 4 uur per week op stafniveau, plus secretariaatsondersteuning (waaronder mailing).
- B** gedurende het concours 14 dagen van 12 à 14 uur, 1 persoon op directieniveau, 2 personen op stafniveau, plus permanente secretariaatsondersteuning.

Jaarlijks vinden ongeveer 250 Gaudeamus-concerten op Nederlandse podia plaats. Bij 100 daarvan is het om organisatorische redenen noodzakelijk dat iemand van Gaudeamus op staf- of directieniveau

aanwezig is. Inclusief reis, voor- en nabespreking komt dit neer op 100 werkdagen = 800 uur op directie- of stafniveau.

Het organiseren, voorbereiden en begeleiden van de concerten vraagt, afgezien van de tijd om daadwerkelijk bij de concerten aanwezig te zijn, de volgende werkzaamheden:

- gedurende 12 maanden 16 uur per week voor 1 persoon op stafniveau, 2 uur per week voor 1 persoon op directieniveau, 8 uur per week voor een tweede persoon op stafniveau, plus ruime secretariaatsondersteuning.

Het van Nederland uit organiseren en ondersteunen van concerten met Nederlandse musici in het buitenland vraagt de volgende werkzaamheden: gedurende 12 maanden 4 uur per week voor 1 persoon op directieniveau en 4 uur per week voor 1 persoon op stafniveau, plus secretariaatsondersteuning. Momenteel komen daar $30 \times 2 \times 8 = 480$ uren bij voor 1 persoon op directieniveau om daadwerkelijk bij concerten aanwezig te zijn. Daarnaast is het noodzakelijk vergaderingen van de internationale organisaties waarbij Gaudeamus aangesloten is te bezoeken c.q. te organiseren (betreffende de Nederlandse secties) en festivals te bezoeken om contacten te leggen dan wel gaande te houden. Dit vraagt nog eens gedurende 12 maanden gemiddeld 8 uur per week voor 1 persoon op directieniveau.

De International Composers' Workshop vindt momenteel om het jaar in Nederland plaats en is voor 100% een Gaudeamus activiteit. Hierbij komen de volgende werkzaamheden voor:

- A** gedurende 5 maanden voorafgaande aan de workshop 2 uur per week voor 1 persoon op directie-niveau en 4 uur per week voor 1 persoon op stafniveau, plus secretariaatsondersteuning.
- B** vervolgens gedurende 1 maand 4 uur per week voor 1 persoon op directieniveau en 8 uur per week voor 1 persoon op stafniveau, plus secretariaatsondersteuning.
- C** tijdens de workshop: 7 dagen van 12 à 14 uur voor 1 persoon op directieniveau en 2 personen op stafniveau, plus secretariaatsondersteuning.

De Frans/Duits/Nederlandse Componisten Workshop wordt jaarlijks in één van de drie landen georganiseerd. Gaudeamus heeft, ongeacht het land waar de workshop plaatsvindt, een leidende rol bij de organisatie ervan. Hiervoor worden de volgende werkzaamheden verricht:

- A** gedurende 5 maanden 1 uur per week voor 1 persoon op directieniveau, plus incidentele secretariaatsondersteuning.

B daarna gedurende 1 maand 4 uur per week voor 1 persoon op directieniveau en 4 uur per week voor 1 persoon op stafniveau, plus secretariaatsondersteuning.

C gedurende de workshop: als de workshop in het buitenland plaatsvindt moet voortdurend 1 persoon op directie- of stafniveau aanwezig zijn.

Dit komt neer op 14 dagen van 12 uur. In Nederland kan volstaan worden met 4 dagen van 8 uur verdeeld over 1 persoon op directie- en 1 persoon op stafniveau. Daarbij komt secretariaatsondersteuning.

Het organiseren van de Componisten-dagen Delta Ensemble komt wat Gaudeamus betreft neer op 8 uur voor 1 persoon op directieniveau plus secretariaatsondersteuning (vooral voor mailing) en tijdens de workshop op 3 dagen voor 1 persoon op directie- of stafniveau.

Het organiseren van festivals als het Ligeti-festival of Modèles Sonores is voor 100% een Gaudeamus activiteit. Dit soort festivals vergt van Gaudeamus de volgende werkzaamheden:

A gedurende 5 maanden 2 uur per week voor 1 persoon op directieniveau en 4 uur per week voor 1 persoon op stafniveau, plus secretariaatsondersteuning.

B vervolgens gedurende 1 maand 4 uur per week voor 1 persoon op directieniveau en 8 uur per week voor 1 persoon op stafniveau, plus secretariaatsondersteuning.

C gedurende het festival: 7 dagen van 12 à 14 uur voor 1 persoon op directie- en 2 personen op stafniveau, plus ruime secretariaat-ondersteuning.

Festivals als de Nederlandse Muziekdagen of de Belgisch/Nederlandse Muziekdagen, of festivals als Taal & Muziek in Maastricht worden georganiseerd in nauwe samenwerking met NOS of andere zendgemachtigden en de plaatselijke organisator.

Daardoor zijn er minder werkzaamheden in voorbereiding en tijdens deze festivals. Grofweg komt dat neer op 3/4 tot 1/2 van bovengenoemde werkzaamheden.

Dit leidt tot de volgende optelsom:

Werkzaamheden Gaudeamus uitgedrukt in uren

	directie	staf I	staf II	secre.
Muziekweek				
A = 24 weken		96		24
B = 16 weken	128	128		32
C = 4 weken	96	96		32
D = 2 weken	196	196	196	20
	420	156	196	108
Concours				
A = 24 weken		96		24
B = 2 weken	196	196	196	20
	196	292	196	44
Festivals				
• voorbeeld: Ligeti				
A = 20 weken	40	80		20
B = 4 weken	16	32		10
C = 1 week	100	100	100	10
• Nederl. Muz. Dagen en Belgisch/Nederl. Dagen = (1/2 + 3/4) als Ligeti	195	265	125	50
• voorbeeld: Taal & Muziek = (1/2) als Ligeti	78	106		
	429	583	225	90
Workshops				
• Intern. Comp. Workshop als Ligeti	156	212	100	40
• Frans/Duits/Nederl. Workshop				
A = 20 weken	20			20
B = 4 weken	16	16		16
C = 14 dagen	84	84		20
• Comp.dagen Delta				
A = voorbereiding	8			
B = tijdens dagen	12	12		20
	296	344	100	116
Concerten binnenland				
organisatie = 52 weken	104	832	416	416
bezoek eigen concerten	400	400		
bezoek concerten derden	200	200		
	704	1432	416	416
Concerten buitenland				
organisatie = 52 weken	480			
bezoek 30 concerten	416			
overige	1104	208		20
	400	400	1000	1000
Algemene en dagelijkse activiteiten	400	400	1000	1000
totaal	3549	3425	2133	1794

De Muziekweek vindt altijd plaats in de eerste week van september, maar de feitelijke organisatie begint al gerulme tijd van tevoren.

Na een uitgebreide mailing komen er tot de deadline, die op ongeveer een half jaar vóór de Muziekweek gesteld is, partituren van jonge componisten in diverse categorieën binnen: jaarlijks afwisselend groot- of kamerorkest, koor, en kamermuziek tot 16 instrumenten. Een jury, bestaande uit vier internationaal vermaarde componisten, buigt zich vervolgens enkele dagen lang over deze inzendingen en kiest die partituren uit die na uitvoering in de Muziekweek voor de Gaudeamus-Prijs in aanmerking kunnen komen. Kort daarna bepaalt een tweede, nationale commissie van drie componisten welke werken voor de aanvullende programmering in aanmerking komen. Tijdens de Muziekweek is uiteindelijk een derde commissie nodig om te bepalen aan welke componist de Gaudeamus-Prijs uitgereikt wordt. Deze commissie bestaat uit leden van de eerste twee commissies, aangevuld met de componist die voor de Muziekweek als leider van de componisten-discussies gevraagd wordt.

Het concours vindt altijd in het voorjaar plaats en duurt een week. Anderhalf jaar daaraan voorafgaand begint voor Gaudeamus echter reeds de feitelijke organisatie. Na diverse mailingen hebben zich meestal rond de 100 kandidaten aangemeld. Zij worden vervolgens beoordeeld op kwaliteit en niveau van de programmering. Representativiteit voor het repertoire is daarbij een zeer belangrijk criterium. Ongeveer een half jaar voor het concours heeft de selectie plaat gevonden en zijn de 50 deelnemers bekend. Hierbij moet worden opgemerkt dat Gaudeamus het bij voorbaat afwijzen van kandidaten in strijd acht met het stimuleren van aandacht voor de muziek van eigen tijd. In de praktijk is echter gebleken dat het uitgesloten is om aan meer dan 50 kandidaten een respectvolle en artistiek verantwoorde begeleiding te kunnen geven, die tenslotte tot een afgewogen eindoordeel moet leiden.

Door dit vooraanstaande concours weer jaarlijks te laten plaatsvinden verwacht Gaudeamus dat het aantal aanmeldingen zal teruglopen tot een verantwoord te beoordelen aantal kandidaten. Opgemerkt moet worden dat dit concours zeer hoge eisen stelt aan de juryleden.

Tijdens de eerste ronde krijgen alle 50 kandidaten de gelegenheid om gedurende 20 minuten zich te presenteren. Deze ronde bestaat derhalve uit 4 dagen van 10.00 tot 17.00 uur. Dit leidt tot een tweede ronde met 12 kandidaten die tijdens de volgende 2 dagen een half uur werk van eigen keuze uitvoeren en vervolgens eveneens een half uur werken uitvoeren op basis van keuze van de jury. Hieruit worden tenslotte 5 kandidaten geselecteerd voor de finale-avond leidend tot de winnaar van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours. Het zal duidelijk zijn dat de kwaliteit van de jury – die uit 6 leden bestaat – van vitaal belang is bij dit concours. Te vaak en te gemakkelijk wordt er nog van uitgegaan dat bij de hedendaagse muziek internationale kwaliteit niet gehonoreerd hoeft te worden en maar op basis van liefdewerk-oud-papier moet plaatsvinden. Gaudeamus is van mening dat ook dit ogenschijnlijk ondergeschikte aspect meewerkt aan een node-loos negatieve beeldvorming van de hedendaagse muziek. Momenteel ontvangen de juryleden voor een periode van acht dagen slechts f 750,- vergoeding en f 60,- per dag séjour, terwijl uiteraard hun reiskosten en hotel vergoed worden. Gaudeamus is van mening dat de individuele juryleden een minimale dagvergoeding van f 250,-, en een séjour van f 100,- dienen te ontvangen. Dit betekent een budgetverhoging van ongeveer f 13.000,-.

Tevens zijn wij van mening dat de hoogte van de prijzen in vergelijking met

andere belangrijke concoursen momenteel te laag is gesteld. Met ingang van het eerstvolgende concours zouden de prijzen minstens verdubbeld moeten worden tot een redelijk niveau van: eerste prijs f 10.000,-, tweede prijs f 5.000,- en derde prijs f 2.500,-. Dit betekent een budgetverhoging van f 8.000,-.

De jaarlijkse kosten van het concours bedragen op dit moment ongeveer f 80.000,-. Door de financiële problematiek van de achterliggende jaren zag Gaudeamus zich echter genoodzaakt om op tal van posten drastisch te bezuinigen. Daardoor werden bepaalde wezenlijke taken binnen dit concours niet of nauwelijks gehonoreerd. Zodoende kon het budget worden teruggebracht tot f 65.000,-.

Voor een inspirerende samenwerking is een gezonde financiële basis onontbeerlijk. Wij gaan er dan ook van uit dat het budget voor het concours vanaf 1993 minimaal f 102.000,- zal bedragen.

Gaudeamus heeft momenteel een samenwerking met de volgende podia

Amsterdam	Stedelijk Museum
Rotterdam	Zaal De Unie (Rotterdamse Kunst Stichting)
Utrecht	Muziekcentrum Vredenburg
Den Haag	Korzo
Den Haag	Schlemmer
Groningen	Cultuurcentrum De Oosterpoort (Stichting Prime)
Maastricht	Stichting Intro
Den Bosch	Kruithuis (Stichting Resonans)
Middelburg	Nieuwe Muziek Zeeland
Tilburg	Stichting De Vonk
Leiden	De Waag (Gemeente Leiden)
Alkmaar	Provadja
Arnhem	Gemeentemuseum
Eindhoven	Van Abbe Museum
Eindhoven	Plaza Futura
Venlo	Museum Van Bommel Van Dam
Nijmegen	Galerie Marzee (Werkgroep Moderne Muziek Nijmegen)
Bergen	Ruinekerk (Werkgroep Bergen Hedendaagse Muziek)
Amersfoort	Theater Onze Lieve Vrouw
Enschede	Muziekcentrum
Terneuzen	Zuidlandtheater

Podia waar de proms-series van de grote ensembles plaatsvinden (zoals De Doelen en Paradiso) zijn niet in deze lijst opgenomen. Ook niet De Ijsbreker, waar Gaudeamus alleen de Muziekweek, festivals en lezingen organiseert.

Samenwerkingsvormen Gaudeamus / Podia

Bij podia als Muziekcentrum Vredenburg, Zaal De Unie, Intro, waar ook veel eigen concerten worden georganiseerd, worden alleen die concerten beschouwd die in samenwerking met Gaudeamus tot stand komen.

1 Op podia als Stedelijk Museum Amsterdam is een samenwerking met andere instellingen als VPRO-radio en SJJN. Naast ieders eigen inbreng ontstaan ook co-producties. Sommige podia zoals musea hebben slechts voorkeur voor een enkel regionaal element binnen de serie.

2-3 Series als '8 proms' worden door de ensembles zelf geprogrammeerd. Zij benaderen zelf de podia en bespreken data, uitkoopsummen e.d. Gaudeamus coördineert, verzorgt programmatoelichtingen en deel publiciteit, en doet administratie.

4 Het gaat hier om techniek, extra benodigdheden als elektronica en bijzondere instrumenten, regelen aankomsttijden, repetitiemogelijkheden enz.

5 Het gaat hier om daadwerkelijk voorafgaand aan en tijdens het concert verzorgen van techniek en podiumbenodigdheden (lessenaars, stoelen e.d.). In de musea bijv. draagt Gaudeamus zelf zorg voor elektronica.

6 Publiciteit vult elkaar meestal aan. Ieder podium heeft een eigen, vaak regionaal gerichte mailing en eigen stijl in affiches, kaarten e.d. Gaudeamus doet meestal landelijke verspreiding.

7 Gaudeamus verzorgt vaak op eigen papier programmatoelichtingen. Vaak heeft een podium programma's met een eigen gezicht; Gaudeamus levert dan alleen materiaal aan.

Het organiseren van een serie als de '8 Proms' vraagt een andere aanpak dan de bovengenoemde series met kleinschalige kamermuziek. De series met grote ensembles moeten vanwege de grotere omvang gepland worden in grote concertzalen als Paradiso, De Oosterpoort, De Doelen. De programmering van de series is in handen van de betreffende ensembles zelf. In overleg met Gaudeamus worden echter soms ook buitenlandse ensembles in de series opgenomen, om vervolgens aan de grote podia aangeboden te worden, zonder dat deze podia nog inbreng in de programma's hebben. In de eerste plaats zullen er extra financiële middelen beschikbaar moeten komen om de uitkoopsummen tot een wenselijk niveau aan te vullen op die plaatsen waar noch podium noch lokale overheid voldoende kan bijdragen. In de tweede plaats heeft Gaudeamus extra mankracht nodig om de series te verkopen en vervolgens de nodige ondersteuning te geven in de vorm van publiciteit, administratie, informatievoorziening en coördinatie.

Samenvattend kan worden gesteld dat er jaarlijks ongeveer 250 Gaudeamus-concerten met kleinschalige kamermuziek op Nederlandse podia plaatsvinden. Bij 100 daarvan is het om organisatorische redenen noodzakelijk dat iemand van Gaudeamus op staf- of directieniveau aanwezig is; een groot aantal podia is namelijk niet berekend op het organiseren van concerten met hedendaagse muziek. Vooral als het gaat om concerten waarbij elektronica een onderdeel vormt is het essentieel dat Gaudeamus voor de apparatuur en technische ondersteuning zorgt. Verder is er ook voor de opvang van de musici en het adequaat kunnen inspelen op eventuele vragen of problemen meer nodig dan alleen de goede wil om hedendaagse muziekconcerten te organiseren: know-how en jarenlange ervaring van Gaudeamus zijn dan vaak van doorslaggevend belang of een concert überhaupt doorgang kan vinden. Inclusief reis, voor- en nabespreking komt dit neer op 100 werkdagen = 800 uur op directie- of stafniveau. Bij de resterende 150 is het uit oogpunt van betrokkenheid en representativiteit zeer gewenst, zo niet essentieel dat iemand op directie- of stafniveau namens Gaudeamus aanwezig is. Bij de huidige onderbezetting is dit voor Gaudeamus voistrekt uitgesloten. Voor deze belangrijke taak heeft Gaudeamus stafuitbreiding nodig voor $150 \times 8 = 1200$ uur per jaar.

Ten behoeve van de series met de grote ensembles is vervolgens, naast de genoemde extra financiële middelen voor verkoop en ondersteuning, nog stafuitbreiding noodzakelijk met een halve arbeidsplaats.

De diverse buitenlandse contacten zijn vanzelfsprekend onontbeerlijk voor het op de hoogte blijven van ontwikkelingen binnen de internationale hedendaagse muziekwereld.

Intensieve contacten met het buitenland zijn overigens ook voorwaarde om in een vroegtijdig stadium jong talent te kunnen traceren. Een activiteit die ultraard ook in Nederland zelf onontbeerlijk is.

Stafuitbreiding met tenminste één persoon die zich hoofdzakelijk bezig zal houden met het speuren naar jong talent is voor Gaudeamus in feite een onmisbare activiteit. Overigens zal deze functionaris zijn werk niet alleen ten gunste van Gaudeamus behoeven te verrichten. Veel van zijn kennis en informatie kan en zal ook ten goede komen aan instellingen als het Holland Festival, Festival Nieuwe Muziek Zeeland, De Ijsbreker, Donemus, etc.

Gaudeamus verwacht dat deze functie in praktijk ook het effect met zich mee zal brengen van Ambassadeur van de Nederlandse hedendaagse muziek; een taak waar binnen het Nederlandse muziekleven al geruime tijd op wordt aangedrongen. Gaudeamus beschouwt deze taak als een full-time functie, hetgeen een stafuitbreiding van een volledige arbeidsplaats betekent.

Samenvattend kan worden gesteld dat er momenteel ongeveer 80 Gaudeamus-concerten plaatsvinden op buitenlandse podia. Nu is slechts bij 30 van deze concerten iemand op directieniveau namens Gaudeamus aanwezig. In feite is het onverdedigbaar dat bij de overige 50 concerten Gaudeamus schittert door afwezigheid. De aanwezigheid van Gaudeamus is niet alleen uit representatief oogpunt gewenst, maar heeft ook tot gevolg dat het vertrouwen van de festivalorganisatoren gewonnen wordt: een essentieel element bij onderhandelingen over een eventueel optreden van Nederlandse musici. Als gevolg van de reistijd komt één concert in het buitenland gemiddeld neer op 2 werkdagen. Om bij de genoemde 50 Gaudeamus-concerten iemand namens Gaudeamus aanwezig te kunnen laten zijn heeft Gaudeamus stafuitbreiding nodig van $50 \times 2 \times 8$ uur = 800 uur.

	Amsterdam	Rotterdam	Utrecht	Den Haag	Den Haag	Groningen	Maastricht	Den Bosch	Middelburg	Tilburg	Leiden	Alkmaar	Arnhem	Eindhoven	Eindhoven	Venlo	Nijmegen	Bergen	Amersfoort	Enschede	Terneuzen	
Stedelijk Museum																						
Zaal De Unie (Rotterdamse Kunst Stichting)																						
Muziekcentrum Vredenburg																						
Korzo																						
Schlemmer																						
Cultuurcentrum De Oosterpoort (Stichting Prime)																						
Stichting Intro																						
Kruithuis (Stichting Resonans)																						
Nieuwe Muziek Zeeland																						
Stichting De Vonk																						
De Waag (Gemeente Leiden)																						
Provadja																						
Gemeentemuseum																						
Van Abbe Museum																						
Plaza Futura																						
Museum Van Bommel Van Dam																						
Galerie Marzee (Werkgroep Moderne Muziek Nijmegen)																						
Ruïnekerk (Werkgroep Bergen Hedendaagse Muziek)																						
Theater Onze Lieve Vrouw																						
Muziekcentrum																						
Zuidlandtheater																						
Gaudeamus stelt zelf programma's vast (1)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Programma's worden door Gaudeamus in overleg met podium vastgesteld	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Musici stellen zelf (in overleg met podium) programma's vast (2)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Gaudeamus bepaalt speeldata	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Data worden door Gaudeamus in overleg met podium vastgesteld	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Data worden door musici in overleg met podium vastgesteld	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Gaudeamus benadert musici	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Podium benadert musici	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Gaudeamus sluit contract met musici	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Podium onderhandelt met musici, Gaudeamus doet verdere administratieve afhandeling (3)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Podium sluit contract met musici	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Gaudeamus houdt contact met musici over details (4)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Podium houdt contact met musici	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Gaudeamus verzorgt technische bijstand (5)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Podium verzorgt technische bijstand	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Gaudeamus verzorgt publiciteit	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Gaudeamus levert materiaal zodat podium publiciteit kan verzorgen (6)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Podium verzorgt publiciteit	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Gaudeamus verzorgt programmatoelichtingen	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Podium verzorgt programmatoelichtingen (7)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

1 Op podia als Stedelijk Museum Amsterdam bestaat een samenwerking met andere instellingen als VPRO-radio en SJJN. Naast ieders eigen inbreng ontstaan ook co-producties. Sommige podia zoals musea hebben slechts voorkeur voor een enkel regionaal element binnen de serie.

2+3 Series als '8 proms' worden door de ensembles zelf geprogrammeerd. Zij benaderen zelf de podia en bespreken data, uitkoopsummen e.d. Gaudeamus coördineert, verzorgt programmatoelichtingen en deel publiciteit, en doet administratie.

4 Het gaat hier om techniek, extra benodigdheden als elektronica en bijzondere instrumenten, regelen aankomsttijden, repetitiemogelijkheden enz.

5 Het gaat hier om daadwerkelijk voorafgaand aan en tijdens het concert verzorgen van techniek en podiumbenodigdheden (lessenaars, stoelen e.d.). In de musea bijv. draagt Gaudeamus zelf zorg voor elektronica.

6 Publiciteit vult elkaar meestal aan. Ieder podium heeft een eigen, vaak regionaal gerichte mailing en eigen stijl in affiches, kaarten e.d. Gaudeamus doet meestal landelijke verspreiding.

7 Gaudeamus verzorgt vaak op eigen papier programmatoelichtingen. Vaak heeft een podium programma's met een eigen gezicht; Gaudeamus levert dan alleen materiaal aan.